

Ine Charlotte Goplen

Catfishing på Tinder

Et kvalitativt studie av praksiser for catfishing på datingappen Tinder.

Masteroppgave i Masteroppgave i medier, kommunikasjon og informasjonsteknologi

Veileder: Michael Grothe-Hammer

Juli 2022

Ine Charlotte Goplen

Catfishing på Tinder

Et kvalitativt studie av praksiser for catfishing på datingappen Tinder.

Masteroppgave i Masteroppgave i medier, kommunikasjon og informasjonsteknologi

Veileder: Michael Grothe-Hammer

Juli 2022

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
Fakultet for samfunns- og utdanningsvitenskap
Institutt for sosiologi og statsvitenskap

Kunnskap for en bedre verden

Sammendrag

Du trenger ikke å gå langt tilbake i tid før mobile datingapplikasjoner bare var et fremmedord. Om det i det hele tatt var et ord. Nå, i 2022, har mobile datingapplikasjoner blitt en del av dagligtalen, og en naturlig del av hvordan vi mennesker knytter kontakt med andre. Tenker du på en mobil datingapplikasjon, tenker du gjerne på Tinder. Tinder så dagens lys for ti år siden, og har siden sin opprinnelse bare blitt større, og er i dag å regne som verdens mest populære app for å møte nye mennesker. Fremveksten av mobile datingapplikasjoner som Tinder genererer mye positivt, men som med mye annet, også mye negativt. Tidligere i år ble nemlig den sanne britiske krim dokumentarfilmen, *Tinder-svindleren*, utgitt på strømmetjenesten Netflix. Denne har skapt stor ståhei og mye oppmerksomhet i media.

Filmen retter fokus mot catfishing [personer som oppretter falske profiler for uredelige eller villedende formål] og illustrerer hvordan catfishing ikke bare er et problem på Tinder, men også et betydelig problem som påvirker mange mennesker. Til tross for at catfishing er et relativt nytt fenomen, har økt fokus på tema ført til en voksende interesse blant forskere og i samfunnet generelt. Det finnes likevel begrenset med forskning på feltet, hvor mye fortsatt er rettet mot fisken *Catfish* med det særegne ansiktet, som på norsk heter *Maller*. På Tinder finnes det derimot rikelig med forskning, men likevel lite på hva som skjer etter en Tindermatch. Som følge av egen interesse for tema og dets aktualitet etter utgivelsen av *Tinder-svindleren*, vil jeg i oppgaven se nærmere på hvordan catfishing foregår på Tinder, hvordan man identifiserer en catfish og hvordan catfishing påvirker mennesker som utsettes for det.

For å adressere disse spørsmålene ble fem dybdeintervjuer gjennomført, alle med personer som har opplevd det sosiale fenomenet catfishing. Til å undersøke problemstillingen ble praksisteori benyttet som det analytiske rammeverket for oppgaven. Gjennom behandling av datamateriale fra dybdeintervjuene ble tre fremtredende kategorier avdekket, herunder: *tilnæringspraksiser*, *identifiseringspraksiser* og *reaksjonspraksiser*. Disse kategoriene avdekket praksiser som kan bidra til bedre forståelse av catfishing på Tinder, og som kan være av relevans for Tinderbrukere og brukere på andre datingapplikasjoner med lignende egenskaper som Tinder.

Funnene i denne studien avdekker én felles praksis for tilnærming, og fire praksiser for identifisering: *bakgrunnssjekking*, *sjekke bilders autensitet*, *oppsøke venner for hjelp*, og *validering gjennom fysisk møte*. Det ble tydelig at de fire identifiseringspraksisene henger tett sammen og ofte foregår om hverandre. Innenfor den tredje kategorien var det én praksis som var fremtredende, og det var praksisen: *konfrontering og blokkering*. Videre fremkom også tydelige tegn på *justert fremtidig oppførsel* og effekter av catfishopplevelsen. Fremtredende var særlig økt forsiktighet og strengere krav til verifisering i etterkant av hendelsen.

Abstract

You do not have to go far back in time before mobile dating applications were just a foreign word. If it was a word at all. Now, in 2022, mobile dating applications have become part of everyday speech, and a natural part of how we humans connect with others. If you are thinking of a mobile dating application, you are most likely to think of Tinder. Tinder saw the light of day ten years ago and has since its launch only gotten bigger and is today considered the world's most popular app for meeting new people. The emergence of mobile dating applications like Tinder generates positive consequences, but as with much else, also some negative consequences. Earlier this year, the British true crime documentary film, *The Tinder Swindler*, was released on the streaming service Netflix. The launch of this movie has garnered a lot of media attention.

The film focuses on catfishing [people who create fake profiles for fraudulent or misleading purposes] and illustrates how catfishing is not only a problem on Tinder, but also a significant problem that affects many people. Even though catfishing is a relatively new phenomenon, increased focus on the topic has led to a growing interest among researchers and in society in general. However, there is limited research in the field, where much is still aimed at the fish Catfish with the distinctive face, which in Norwegian is called Maller. On Tinder, on the other hand, there is plenty of research, but still limited on what happens after a Tinder match. Due to my own interest in the topic and its topicality after the release of *The Tinder Swindler*, I will in the thesis look more closely at how catfishing takes place on Tinder, how to identify a catfish and how catfishing affects people who are exposed to it.

To answer the research question, five in-depth interviews were conducted, all with people who have experienced the social phenomenon of catfishing. To investigate the problem, practice theory was used as the analytical framework for the thesis. Through the processing of data material from the in-depth interviews, three prominent categories were revealed: *approach practices*, *identification practices* and *reaction practices*. These categories revealed practices that may contribute to a better understanding of catfishing on Tinder and may be relevant to Tinder users and users of other dating applications with similar features to Tinder.

The findings of this study reveal one common practice for approach, and four practices for identification: *background checking*, *checking image authenticity*, *seeking out friends for help*, and *validation through physical encounter*. It became clear that the four identification practices are closely linked and often take place one after the other. Within the third category, there was one practice that was prominent, and that was the practice: *confrontation and blocking*. Furthermore, there were also clear signs of *adjusted future behavior* and effects of the catfish experience. Prominent were particularly heightened caution and stricter requirements for verification in the aftermath of the incident.

Forord

Det er vemodig å tenke på at jeg med denne masteroppgaven runder av og snart setter punktum ved min akademiske utdanning. Seks år senere, og dagen er her. Studenttilværelsen er over, og det er på tide å møte det man så fint omtaler som voksenlivet. Gjennom studietiden har jeg tilegnet meg mye kunnskap, samtidig som jeg har blitt stilt overfor utfordringer som har gjort meg mange erfaringer rikere. Mine to år som student på NTNU og ved masterprogrammet medier, kommunikasjon og informasjonsteknologi avsluttes kanskje med denne oppgaven, men studieevennene og kunnskapen tar jeg med meg videre i livet.

En innledende tanke var at jeg skulle skrive masteroppgaven min om et tema det finnes begrenset med forskning om, og som jeg selv interesserer meg for og synes er spennende. Det var ikke innlysende da jeg begynte på dette studiet at det var nettopp catfishing på Tinder jeg skulle skrive masteroppgaven min om. Likevel er jeg glad for at det var nettopp det tema jeg falt på, da det har vært en morsom reise og et utrolig spennende felt å studere og få bedre innsikt i.

Jeg ønsker å takke alle informantene mine for deres bidrag inn i oppgaven, og for at de tok seg tid og åpenhertig delte sine erfaringer om det som for noen kan virke som et tabubelagt tema. Uten deres erfaringer og opplevelser ville aldri denne oppgaven blitt en realitet. Videre ønsker jeg å rette en stor takk til min fantastiske veileder, Michael Grothe-Hammer, for all hjelp og støtte underveis i prosessen. Takk for at du har vært tilgjengelig til alle døgnets tider, og for at du har svart på alle mine (til tider dumme) spørsmål. Sist, men ikke minst, hjertelig takk til min kjære søster, Rikke Celine Goplen, og min gode venninne og psykolog, Marivi Elise Løvnæseth Hauer, for hjelp med korrekturlesing, gode tilbakemeldinger og innspill. For ikke å glemme min fantastiske romkamerat, Benedicte Nilsen, og alle de utrolige medstudentene på MKI. Mine to år i Trondheim hadde virkelig ikke vært det samme uten dere. Dere er en helt fantastisk gjeng!

Ine Charlotte Goplen

Trondheim, juli 2022

Innhold

Forkortelser	6
1 Introduksjon	7
1.1 Tinder	7
1.2 Catfishing	8
1.3 Problemstilling	9
1.4 Oppgavens struktur	9
2 Tinder og catfishing	10
2.1 Tinder og andre mobile datingapplikasjoner	10
2.2 Catfishing og lignende fenomener	12
2.3 Sammendrag	13
3 Analytisk rammeverk	14
3.1 Praksisteori	14
4 Metode	16
4.1 Valg av metode	16
4.2 Intervjuguide	16
4.3 Rekruttering og utvalg	17
Tabell 1: Oversikt over informantene	19
4.4 Gjennomføring av intervjuene og etiske hensyn	19
4.5 Analyse av datamateriale	20
4.6 Forskningens kvalitet	21
4.6.1 Pålitelighet	21
4.6.2 Gyldighet	22
4.6.3 Generaliserbarhet	22
5 To catfishopplevelser på Tinder	23
5.1 Bruk av feil navn	23
5.2 Bruk av feil bilder	25
6 Analyse	27
6.1 Praksiser for tilnærming	27
6.2 Praksiser for identifisering	29
6.2.1 Bakgrunnssjekking	29
6.2.2 Sjekke bilders autensitet	30
6.2.3 Oppsøke venner for hjelp	31
6.2.4 Validering gjennom fysisk møte	31
6.3 Praksiser for reaksjon: konfrontering og blokkering	32
6.4 Justert fremtidig oppførsel	33
7 Diskusjon	35
7.1 Funn som samsvarer med tidligere forskning	35
7.2 Nye funn og funn som skiller seg fra tidligere forskning	37
8 Avsluttende bemerkninger	39

Referanser

41

Vedlegg

44

Forkortelser

PCI

Problem-Centered Interview

NSD

Norsk senter for forskningsdata

NTNU

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet

TSD

Tjenester for Sensitive Data

SDI

Stegvis-deduktiv induktiv metoden

1 Introduksjon

Som følge av økt modernisering og utvidelsen av internett har mobile datingapplikasjoner blitt en del av dagligtalen, og en naturlig del av hvordan vi mennesker knytter kontakt og er sosiale med andre (Van de Wiele & Tong, 2014, s. 619). Tenker du på en mobil datingapplikasjon, tenker du gjerne på Tinder. Tinder så dagens lys i 2012, og har siden sin opprinnelse bare blitt større, og er i dag å regne som verdens mest populære app for å møte nye mennesker (Tinder Newsroom, u.å.). Fremveksten av mobile datingapplikasjoner som Tinder genererer mye positivt, men som med mye annet, også mye negativt (Albury et al., 2019, s. 9). Tidligere i år ble nemlig den sanne britiske krim dokumentarfilmen, *Tinder-svindleren*, utgitt på strømmetjenesten Netflix. Denne har skapt stor ståhei og mye oppmerksomhet i media.

Filmen retter fokus mot catfishing [personer som oppretter falske profiler for uredelige eller villedende formål] og illustrerer hvordan catfishing ikke bare er et problem på Tinder, men også et betydelig problem som påvirker mange mennesker. Til tross for at catfishing er et relativt nytt fenomen, har økt fokus på tema ført til en voksende interesse blant forskere og i samfunnet generelt. Det finnes likevel begrenset med forskning på feltet, hvor mye fortsatt er rettet mot fisken Catfish med det særegne ansiktet, som på norsk heter Maller. På Tinder finnes det derimot rikelig med forskning, men likevel lite på hva som skjer etter en Tindermatch. Som følge av egen interesse for tema og dets aktualitet etter utgivelsen av *Tinder-svindleren*, vil jeg i oppgaven se nærmere på hvordan catfishing foregår på Tinder, hvordan man identifiserer en catfish og hvordan catfishing påvirker mennesker som utsettes for det.

Bruk av praksisteori som oppgavens analytiske rammeverk kan kaste nytt lys over emnet, og gi ny og bedre innsikt i det sosiale fenomenet catfishing på Tinder. Dette kan være av relevans i andre sammenhenger og for apper med lignende egenskaper som Tinder. Etersom Tinder og catfishing trolig kan være ukjent for noen, vil det innledningsvis være hensiktsmessig med en definisjon og en nærmere beskrivelse av hva Tinder og catfishing er. Deretter vil jeg gjøre rede for problemstillingen jeg søker å besvare i oppgaven, før jeg avslutningsvis tar en gjennomgang av oppgavens struktur.

1.1 Tinder

Tinder er tilgjengelig i 190 land, på over 40 språk, og er lastet ned mer enn 430 millioner ganger siden dens lansering (Tinder Newsroom, u.å.). Tinder har en aldersgrense på 18 år, og for å bruke appen forutsetter det at du oppretter en konto. En konto kan opprettes på ulike måter, blant annet gjennom bruk av telefonnummer eller ved bruk av Facebook-innlogging (Tinder, 2021; Duguay, 2017, s. 356). Som Tinderbruker er jeg kjent med at det er visse steg du må gjennom når du oppretter en konto. Du nødt til å oppgi navn, kjønn, alder, bilde(r), hvilket kjønn du ønsker å komme i kontakt med, samt gi tillatelse til at Tinder kan benytte seg av stedstjenester. Stedstjenester er en forutsetning for å bli presentert for partnere innenfor geografisk nærhet og til å bruke appen. Det er valgfritt og opp til hver enkelt om man ønsker å dele informasjon ut over dette. Man kan blant annet velge om man vil legge til flere bilder eller videoer, skrive en kort tekst som beskriver seg selv, legge til interesser, sette opp et aldersintervall på personene man ønsker å bli eksponert og presentert for, hvor man bor, og hvilken utdanningsinstitusjon man studerer ved eller ved hvilken arbeidsplass man jobber. Tinder er en stedsbasert sanntidsdating-app som lar deg komme i kontakt med

mennesker innenfor geografisk nærhet (Van de Wiele & Tong, 2014). Appen bruker geografisk avstand mellom brukere til å avdekke mulige partnere i nærområdet. Så snart en bruker har fastsatt sine demografiske interesser, vil algoritmen identifisere potensielle partnere basert på disse (Duguay, 2017, s. 361).

Tinder sitt design er utarbeidet som et kortspill, hvor personene du blir presentert for er illustrert som kort i en kortstokk (Krüger & Spilde, 2020, s. 1405). For å bevege deg gjennom kortstokken er du nødt til å sveipe med tommelen på skjermen. Her skiller man mellom høyresveip og venstresveip. Finner du personen du blir presentert for som iøynefallende, sveiper du høyre. Liker du ikke personen, sveiper du venstre. En gjensidig høyresveip leder til en match og muligheten til å kommunisere med hverandre (Krüger & Spilde, 2020, s. 1399-1400). Tinder er i utgangspunktet gratis å laste ned og benytte seg av. Skulle man derimot ønske å komme i kontakt med personer ut over den maksimale geografiske avstanden på 160 km kan man velge å betale for ulike abonnementer som eksempelvis "Tinder Gull". Tinder Gull gir deg blant annet muligheten til å angre en høyresveip, til å geografisk plassere deg selv hvor som helst i verden for å matche med andre brukere, og til å se hvilke profiler som har likt deg uten å måtte sveipe gjennom kortstokken.

1.2 Catfishing

I lang tid var catfish bare en fisk med et særegent ansikt. I 2010 skulle derimot ordet catfish få en helt annen betydning, med utgivelsen av dokumentaren med samme navn, hvor Ariel Schulman og Henry Joost dokumenterer broren Nev Schulmans opplevelser med en kvinne som utgir seg for å være en annen online på Facebook (IMDb, 2010). Filmen ble en suksess, og ble forgjengeren til det som etter hvert skulle bli til TV-programmet med samme navn på TV-kanalen MTV. Dokumentaren og TV-programmet om det sosiale fenomenet catfishing har ført til økt interesse på tema. Særlig fremtredende og aktuelt ble tema etter utgivelsen av den sanne britiske krim dokumentarfilmen, Tinder-svindleren. Filmen ble utgitt på strømmetjenesten Netflix i 2022, og omhandler Simon Leviev, og hvordan han utga seg for å være en rik og glamorøs diamantmogul. Han kom i kontakt med kvinner gjennom Tinder som han etablerte en relasjon til, påspanderte dyre middager og sjarmerte, før han svindlet dem for millioner av dollar (IMDb, 2022). I virkeligheten het han ikke Simon Leviev, og ikke var han en rik og glamorøs diamantmogul. Luksuslivet ble derimot finansiert av kvinner han tidligere hadde lurt (VG, 2019). Til tross for at catfishing er et relativt nytt fenomen, har økt fokus på tema ført til en voksende interesse blant forskere og i samfunnet generelt, hvilket gjør mitt studie både samfunns- og forskningsmessig relevant (Mosley, Lancaster, Parker & Campbell, 2020, s. 227).

Merriam-Webster (u.å.) definerer en catfish som en person som oppretter en falsk personlig profil på en sosial nettverksside for uredelige eller villedende formål. Dette er også den definisjonen jeg vil legge til grunn og anvende i denne oppgaven. Personer har ulikt syn på hva som defineres som catfishing. Det å sette en tydelig begrepsavklaring på forhånd er derfor hensiktsmessig, særlig i prosessen med å rekruttere informanter, for slik å påse at de oppfyller oppgavens begrepsavklaring for catfishing.

1.3 Problemstilling

Som et resultat av modernisering og utvidelsen av internett har datingapper blitt en naturlig del av hvordan vi mennesker knytter kontakt og samhandler med andre. Derfor vil jeg i denne oppgaven se nærmere på en problemstilling knyttet til teknologisk utvikling og fremveksten av datingapper, nemlig det sosiale fenomenet catfishing. Ikke bare synes jeg fenomenet er spennende og interessant, men jeg identifiserer det også som et sosialt relevant problem. Det var denne interessen og nysgjerrigheten som ledet meg til å skrive om tema og til oppgavens problemstilling: *Hvilke praksiser for catfishing eksisterer på Tinder, og hva er mulige effekter av disse?*

I de kommende kapitlene vil jeg ved hjelp av en praksislinse og praksisteori se nærmere på det sosiale fenomenet catfishing og praksiser for dette på datingappen Tinder, for slik å få en bedre forståelse og innsikt i fenomenet. Funnene i dette studiet kan være av relevans for lignende apper som Tinder, men også for brukere av datingapper, fordi den kan gjøre Tinderbrukere og brukere på andre mobile datingapplikasjoner mer observante på praksiser knyttet til catfishing.

1.4 Oppgavens struktur

Dette studiet består av åtte kapitler, herunder: tidligere forskning, teori, metode, to catfishopplevelser på Tinder, analyse, diskusjon og konklusjon. Til å begynne med vil jeg i oppgavens andre kapittel se nærmere på tidligere forskning på Tinder, datingapper og online dating generelt, samt forskning på catfishing og lignende fenomener. Deretter vil jeg i det andre kapittelet redegjøre for og forklare praksisteori, før jeg i kapittel fire vil begrunne metodiske valg gjort i arbeid med oppgaven. Oppgavens femte kapittel inkluderer det jeg anser som to av de mest interessante catfishopplevelsene avdekket i dybdeintervjuene. Oppgavens sjette kapittel vil analysere funnene fra alle intervjuene og bygge videre på funn presentert i oppgavens femte kapittel. I dette kapittelet vil fremtredende praksiser fra alle intervjuene presenteres, før jeg i oppgavens syvende kapittel vil diskutere funnene opp mot tidligere forskning. Gjennom behandling av datamaterialet ble tre kategorier avdekket. Disse kategoriene er: *tilnæringspraksiser*, *identifiseringspraksiser* og *reaksjonspraksiser*. Funnene i denne studien avdekker én felles praksis for tilnærming, og fire praksiser for identifisering: *bakgrunnssjekking*, *sjekke bilders autensitet*, *oppsøke venner for hjelp*, og *validering gjennom fysisk møte*. Det ble tydelig at de fire identifiseringspraksisene henger tett sammen og ofte foregår om hverandre. Innenfor den tredje kategorien var det én praksis som var fremtredende, og det var praksisen: *konfrontering og blokkering*. Videre fremkom også tydelige tegn på *justert fremtidig oppførsel* og effekter av catfishopplevelsen. Disse funnene vil fremstilles ytterligere i oppgavens kapittel 5 og 6, før de i oppgavens kapittel 7 vil diskuteres i lys av tidligere forskning. Oppgavens åttende og siste kapittel vil konkludere oppgaven i form av avsluttende bemerkninger, og inkluderer styrker og begrensninger knyttet til studien, samt forslag til videre forskning.

2 Tinder og catfishing

Takket være teknologisk utvikling kan man nå komme i kontakt med andre mennesker på utallige måter. Det som begynte som avisannonser og tekst-tv ble etter hvert til online dating-nettsteder, som igjen ble til mobile datingapplikasjoner som Tinder (Ward, 2017, s. 1644). Fremveksten av datingapper generer mye positivt, men også en rekke problemstillinger (Albury et al., 2019, s. 9). For å oppnå en bedre forståelse for- og innsikt i mobile datingapplikasjoner og problemstillinger knyttet til disse, vil jeg i dette kapittelet studere tidligere forskning gjort på tema.

For å finne tidligere forskning relevant for oppgaven og tema søkte jeg i ulike søketjenester og databaser, herunder Google Scholar, Oria og Web of Science. For å favne et bredt spekter og for å få opp relevant tidligere forskning valgte jeg å benytte meg av engelske søkeord og forskjellige kombinasjoner av disse: "dating platform", "Tinder", "catfishing", "catfish", "self presentation", "dating", "online dating", "dating apps" og "swipe".

Disse søkeordene genererte flere relevante studier og tidligere forskning på mobile datingapplikasjoner, catfishing og lignende fenomener. Det er avgjørende for meg som forsker å tilegne meg innsikt i sekundærdata, da det er data nært knyttet til oppgavens problemstilling. Denne dataen gir informasjon som bidrar til bedre forståelse av datamaterialet, og vil i kapittel 7 brukes til å studere og beskrive funnene som presenteres i oppgavens kapittel 5 og 6.

Etttersom problemstillingen omfatter Tinder og catfishing har jeg valgt å strukturere kapittelet for tidligere forskning deretter, og dele det inn i to hovedkapitler, herunder "Tinder og andre mobile datingapplikasjoner" og "Catfishing og lignende fenomener".

2.1 Tinder og andre mobile datingapplikasjoner

Det er gjennomført en rekke studier knyttet til mobile datingapplikasjoner, både kvantitative og kvalitative. Flertallet av disse studerer motivasjonsfaktorer og hva som får folk til å laste ned og ta i bruk mobile datingapplikasjoner.

Tidligere forskning avdekker at det finnes en rekke ulike motivasjoner for å ta i bruk mobile datingapplikasjoner, og at disse kan endre seg med tiden (Ward, 2017). Underholdning fremkommer som en gjentakende motivasjonsfaktor til hvorfor mange brukere laster ned og tar i bruk Tinder (Timmermans & Courtois, 2018; Kallis, 2020; Sobieraj & Humphreys, 2022; LeFebvre, 2018; Albury et al., 2019; Ward, 2017). Som følge av dette bruker mange Tinder som et verktøy for underholdning når de kjeder seg eller ønsker å more seg. Dette fremkommer også av studien til Van de Wiele & Tong (2014). Til tross for at deres studie tar utgangspunkt i datingapplikasjonen Grindr, kan det likevel overføres til Tinder ettersom oppbyggingen av applikasjonene er relativt lik, hvor hovedforskjellen er at Grindr er regnet for homofile brukere. Studien til Krüger & Spilde (2020) trekker også paralleller mellom underholdning og Tinder, men ser snarere på designet og hvordan profilene på Tinder er presentert som et kortspill. Studien kommenterer hvordan folk er fristet til å sveipe videre til tross for at de blir eksponert for folk de finner attraktive. Dette leder til en slags avhengighet, som gjør at brukere vil fortsette å ta i bruk appen og fortsette sveipingene (Krüger & Spilde, 2020, s. 1405).

Tinders kortspilldesign blir også nevnt som en motivasjon i studiene til Ward (2017) og LeFebvre (2018).

Studien til LeFebvre (2018) oppgir en annen motivasjonsfaktor ut over underholdning, nemlig søken etter mellommenneskelige relasjoner. Her fremkommer det at personer ikke nødvendigvis kun søker etter romantiske forhold, men også platoniske og vennskapelige. Dette kommer også frem i studien til Kallis (2020), som beskriver Tinders sin funksjon gjennom to fremtredende temaer, herunder underholdning og det å knytte kontakt med andre mennesker. Studien til Albury et al., (2019) fokuserer på datingapper generelt, men også her trekkes datingapper frem som en måte for å få venner og knytte kontakt.

Hvilken retning man sveiper beror gjerne på flere faktorer, men i følge tidligere forskning er fysisk attraktivitet gjerne den faktoren som veier tyngst i avgjørelsen om man skal sveipe høyre eller venstre på en person (McKenna, 2008, referert i LeFebvre, 2018, s. 1219). Ettersom Tinderprofiler ikke er statistiske, kan man derfor, som det kommer frem av studien til Ward (2017), eksperimentere med profilen og bildene sine, for å se om det utgjør en forskjell og slik skape en attraktiv profil validert gjennom gjensidige høyresveip. Funn fra samme studie viser at folk ikke bare opererer med eksperimentering i form av utskifting av bilder, men også med ulike profiler for å bedømme hvilken som oppnår best resultat i form av antall matcher.

Eksperimentering med bilder kommer også frem av studien til Krüger & Spilde (2020) som belyser hvordan Tinders design legger vekt på det visuelle, med særlig fokus på selvpresentasjon og hvordan man "dømmer boken etter omslaget". For å slippe å eksperimentere med bilder manuelt, har Tinder lagt til funksjonen "Smarte Bilder". Som det trekkes frem i studien er dette en algoritme som roterer på en brukers opplastede bilder for å avdekke hvilket bilde som genererer best resultat i form av høyresveiper. Det bildet som gir best resultat vil derfor være det første bildet folk blir eksponert for når de får deg opp i "kortstokken" (Krüger & Spilde, 2020, s. 1400-1401). De aller fleste velger å samhandle og matche med personer lik seg selv, men noen benytter derimot også anledningen til å matche med individer de vanligvis ikke ville valgt. I lys av antall matcher får kvinner ifølge Timmermans & Courtois (2018) oftest flere matcher enn menn. Til tross for at kvinner får flest matcher er det likevel menn som oftest må starte samtalen på Tinder.

Studien til Ranzini & Lutz (2017) ser på hvordan Tinderbrukere presenterer seg selv, og skiller mellom to former for selvpresentasjon, autentisk og villedende. Gjennom å teste påvirkningen av psykologiske, motiverende og demografiske prediktorvariabler på begge formene, forsøker de å forklare selvpresentasjon. De avdekker hvordan selvfølelse er blant de sterkeste prediktorene for selvpresentasjon, og at Tinderbrukere med høy selvfølelse har en tendens til å være mer autentiske enn villedende i måten de presenterer seg selv. Studien påpeker videre hvordan motiver for bruk påvirker de to formene for selvpresentasjon, og hvordan menn og kvinner legger ulike motiver til grunn for bruk av Tinder, og derfor bruker Tinder av forskjellige årsaker.

Det er ikke bare single som benytter seg av mobile datingapplikasjoner. I følge studien til Orosz, Tóth-Király, Bóthe & Melher (2016) scorer brukere i et forhold like høyt som single på det de omtaler som problematisk bruk, hvilket indikerer at det ikke er noen forskjeller mellom single brukere og de i et forhold når det kommer til bruk av Tinder. Dette kan ses i sammenheng med studien til Alexopoulos, Timmermans & McNallie

(2020) hvor 40% av respondentene var i et seriøst forhold samtidig som de aktivt benyttet seg av en mobil datingapp. Studien tar for seg begrepet partnerverdi og hvordan mobile datingapper kan evaluere deres verdi som en mer ønskelig partner. Den parten i et forhold som føler seg mer romantisk ønsket eller ettertraktet enn partneren sin, har ifølge studien større sannsynlighet for å vise en større intensjon om å forfølge andre romantiske eller seksuelle muligheter, og er derfor mer tilbøyelig for utroskap.

2.2 Catfishing og lignende fenomener

Til tross for at catfishing er et relativt nytt fenomen, kan man av tidligere forskning se at det stadig blir mer utbredt og ilagt større fokus i samfunnet (Mosley et al., 2020, s. 227).

Underholdning fremkom som en viktig motivasjonsfaktor for å ta i bruk og laste ned mobile datingapplikasjoner i oppgavens punkt 2.1. Sobieraj & Humphreys (2022) tar i sitt kvalitative studie sikte på hvordan underholdningsmotivasjonen former den sosiale praksisen rundt bruk av mobile datingapper blant heterofile menn og kvinner, hvordan normer og forventninger påvirker atferd på disse appene og hvordan brukernes kjønn kan ha innvirkning på dette. Den avdekker underholdning som en felles motivasjonsfaktor blant både menn og kvinner, men i forskjellige former. I relasjon til dette fremkommer catfishing som et spill menn spiller på Tinder for å underholde seg selv. Dette kommer også frem av studien til Mosley et al. (2020), som bruker kjønn som en prediktorvariabel for å vurdere sannsynligheten for å være den som catfisher andre eller blir utsatt for det. Resultatene og forskningen deres gjelder for online dating generelt, og indikerer i likhet med studiet til Sobieraj & Humphreys (2022) at kvinner ofte er ofre, og at menn ofte er de som begår denne formen for online datingbedrageri. Studien til Mosley et al. (2020) påpeker også hvordan catfishing i tillegg til å involvere en falsk representasjon av seg selv for en potensiell partner, foregår uten intensjon om og møtes personlig.

Simmons & Lee (2020) ser nærmere på catfishing i lys av online dating og falske identiteter, og hvordan catfishing har blitt en trussel for mange brukere i ulike online communitier og plattformer. I studiet deres avdekkes det at Tinder, sammen med Facebook og Instagram er de plattformene hvor flest personer opplever å bli catfishet. Studiet inkluderer de som har blitt catfishet, de som catfisher og folk som har opplevd eller vært vitne til det. Videre søker studien å utforske årsakene til catfishing, virkningene av å ha opplevd det, oppfatning av nettdating og sosiale medier, samt potensielle forhåndsregler man kan ta i bruk for å beskytte seg mot catfishing. Studiet avdekker ulike former for catfishing, hvor noen benytter seg av retusjerte eller falske bilder, mens andre utgir seg for å være noen en kjenner når de i virkeligheten er totalt fremmede. Sistnevnte kommer også frem av artikkelen til Paat & Markham (2021), hvor ofre for catfishing imidlertid ikke alltid bare består av personer som er blitt lurt inn i et romantiske forhold, men også av personer som den som catfisher forsøker å etterligne, som trolig ikke er kjent med at bildene deres er stjålet og brukt uten deres tillatelse (Derzakarian, 2017, referert i Paat & Markham, 2021, s. 27).

Sammenkoblingen av sosiale medieplattformer til datingapper oppgis av flere av informantene i studiet til Albury et al. (2019) som en strategi for å føle seg tryggere. Dette nevnes særlig i situasjoner hvor det er behov for å verifisere identiteten til en samtalepartner, for å sikre at vedkommende er den h*n utgir seg for å være. I følge

studiet kan denne verifiseringsstrategien også brukes i tilfeller hvor man ønsker å ta samtalen videre til en annen plattform enn den aktuelle datingapplikasjonen, herunder Facebook, Messenger eller Instagram. Ifølge en informant i studiet er personer som ikke ønsker å ta samtalen videre til en annen sosiale medieplattform enten å regne som catfish eller utro mot sin partner.

I tilfeller hvor man har opplevd noe ukomfortabelt, oppsøker man gjerne venner for trøst, deling av erfaringer og bekymringer (Sobieraj & Humphreys, 2022; Timmermans, Hermans & Oprea, 2020). Dette gjelder opplevelser knyttet til dating, hvilket gjør at man kan trekke paralleller til catfishing og det lignende fenomenet ghosting, som begge er fenomener som ofte oppleves i sammenheng med dating.¹ Studiet til Timmermans et al. (2020) søker å forstå hvorfor mobile datere ghoster andre, motivasjon knyttet til dette, hvilke følger dette har for de som blir ghostet og strategier for å håndtere dette. Studien avdekker hvordan ofre for ghosting føler seg såret, sinte og skuffet og hvordan en slik opplevelse har en effekt på mental helse i form av dårligere selvfølelse og tillit til andre. En justering av fremtidig oppførsel og forventninger kom frem som en konsekvens av opplevd ghosting. Samtidig viser studien til hvordan personer finner trøst i at ghostingopplevelsen ikke hadde noe med dem personlig å gjøre, og oppfattet det snarere som en del av datinglivet.

2.3 Sammendrag

Etter å ha gjennomført en litteraturgjennomgang ble det tydelig at det finnes betraktelig med forskning på Tinder og andre mobile datingapplikasjoner. Tidligere forskning baserer seg i stor grad på motivasjon knyttet til bruk av mobile datingapplikasjoner, hvordan personer presenterer seg selv og hva slags inntrykk man gir, samt teknologiske aspekter knyttet til datingapplikasjonene. Flere studier ser nærmere på de overnevnte temaene i sammenheng med kjønn, brukere og ikke-brukere, og peker på likheter og/eller ulikheter mellom dem.

Ved bruk av søkeordet "catfish" og "catfishing" kom det i flere tilfeller opp studier og forskning knyttet til fisken Maller, som på engelsk heter Catfish. Dette gjorde at søkeresultatet ble større enn antatt. Etter å ha filtrert vekk studier relatert til fisken Catfish, ble det klart at forskningen på feltet er relativt begrenset, men at det er et nytt fenomen som stadig blir mer utbredt. Til tross for at en del av forskningen gjort på catfishing ikke gjelder eksplisitt på Tinder, kan den likevel sies å være overførbar til Tinder da den kan ses i sammenheng med online dating på et generelt plan.

Som studiet til Ward (2017) påpeker er det ikke mye forskning gjort på hva som skjer etter en Tindermatch. Derfor ønsker jeg med min forskning å belyse hva som skjer etter en Tindermatch i sammenheng med catfishing. I tillegg til å se nærmere på praksiser rundt catfishing på Tinder ønsker jeg også innsikt i potensielle effekter catfishing har hatt på personer som har blitt utsatt for dette på Tinder. Med unntak av studien til Timmermans et al. (2020) om det lignende, men fortsatt veldig ulike fenomenet ghosting, har jeg ikke klart å kartlegge forskning som tar for seg nettopp det tema jeg ønsker å studere. Dette tyder på at det er et forskningsgap jeg kan forsøke å fylle med mitt studie, og på den måten gi et bidrag til allerede eksisterende forskning.

---

¹ Ghosting refererer til hvordan en person avslutter et forhold gjennom å kutte all form for kontakt, for så å ignorere den andre partens forsøk på å gjenoppta denne (Freedman, Powell, Le, & Williams, 2019, s. 906).

3 Analytisk rammeverk

Ettersom oppgaven har til hensikt å se nærmere på praksiser for catfishing på datingappen Tinder og effekten av disse, er det sentralt å tilegne seg en bedre forståelse av begrepet praksis. Dette vil gjøres gjennom bruk og implementering av praksisteori. Praksisteori vil danne det analytiske rammeverket for oppgaven, og vil være sentralt i prosessen med å forstå og forklare det sosiale fenomenet catfishing på datingappen Tinder og praksiser knyttet til dette. Kategoriene utarbeidet i oppgavens metodedel er etablert med utgangspunkt i praksisteori, og vil senere danne strukturen for oppgavens analysedel.

3.1 Praksisteori

Det finnes ingen enhetlig eller sammenhengende tilnærming til praksis (Schatzki, 2001, s. 2). Av den grunn finnes det ingen enkelt introduksjon til hva praksis og et praksisbasert syn er, da det er sammensatt av flere distinkte vitenskapelige tradisjoner som består av et komplisert nettverk av likheter og ulikheter (Nicolini, 2013, s. 9).

Likevel kan praksisteoriene og vestlig tenkning spores helt tilbake til antikkens Hellas og Aristoteles, som skilte mellom det han omtalte som tre former for kunnskap eller tre aktiviteter i det menneskelige sinn: *episteme*, *phronesis* og *techne* (Nicolini, 2013, s. 25). *Episteme* omtales som vitenskapelig kunnskap, *phronesis* som praktisk visdom og *techne* som nær vår forestilling om kunst eller ferdigheter. I relasjon til dette fremkommer begrepet *praxis*, hvorhen målet til *phronesis* er å produsere det som omtales som *praxis* (praksis) eller handling informert av verdidrevne og kunnskapsrike overveielser (Nicolini, 2013, s. 26). Et par århundrer etter Aristoteles død ble *praxis* glemt og erstattet med en ny idé, og det var ikke før Marx, Nietzsche (hovedinspirasjonen bak den fenomenologiske tradisjonen) og det tjuende århundre at det opprinnelige hierarkiet til Aristoteles ble gjenoppdaget og snudd, hvor praksis ble det ontologiske prinsippet om å være i verden (Nicolini, 2013, s. 28).

Ulike forskere har avdekket og identifisert ulike sentrale tradisjoner. Marx sin tradisjon, snudde på mange måter Aristoteles sin tredeling som nevnes ovenfor litt på hodet, hvor han introduserte en forestilling om mennesket som et kroppslig vesen og unngår på mange måter å fokusere primært på det kognitive aspektet (Nicolini, 2013, s. 33). En andre vestlig tradisjon er fenomenologi. Fenomenologi studerer en persons subjektive tolkning, og hvordan fenomener oppleves av en person uten noen form for forforståelse eller kjennskap til årsaksforklaring, hvilket er med på å forme vår subjektive erfaring og hvordan vi forstår og oppfatter fenomener. Dette kan sees i sammenheng med Heidegger's (1929) anerkjente hammereksempel, og hvordan en persons evne til å handle og til å benytte seg av en hammer avhenger av ens kjennskap til hamring. Disse to tradisjonene danner utgangspunktet for flere av de moderne praksisteoriene, som nærmer seg enten den marxistiske eller den fenomenologiske tradisjonen - eller en kombinasjon av de begge (Nicolini, 2013, s. 33). Særlig to forfattere utgjør hovedrepresentantene i det som omtales som moderne praxeologi og praksisvendingen i samtidsteori, og beskriver den tredje tradisjonen: Anthony Giddens og Pierre Bourdieu. For Bourdieu er praksis en spesiell teoriladet måte å referere til hva folk bedriver hverdagen med (Nicolini, 2013, s. 53). Giddens definerer derimot praksiser veldig generelt og som regulariserte typer handlinger (1976, s. 75).

Det er som nevnt ingen uniform enighet om hva praksis er, men det er enighet om noen konseptuelle likheter som understreker at individers hverdagslige handlinger, det som omtales som praksiser, utgjør de sosiale strukturene. Forholdet mellom praksiser og sosiale strukturer omtales som rekursivt eller toveis ved at de påvirker hverandre (Nicolini, 2013, s. 3). Derfor kan praksiser, individers hverdagslige handlinger, enten forsterke eksisterende normer eller skape nye potensialer for ekspansiv handling som avviker fra dominerende sosiale normer, og skaper uenighet og transformativ endring innenfor sosiale strukturer. Eksempler på transformativ handling er hvordan en offentlig diskurs kan drive frem endrede holdninger om hvordan vi mennesker tenker og forholder oss til hverdagslige temaer som blant annet kroppsbilde, seksualitet, kjærlighet, ekteskap, klasse og religion (Nicolini, 2013, s. 5). Dette synet på praksis kan ses i sammenheng med den tredje tradisjonen og Giddens, ettersom hans hovedsakelige interesse baserer seg på forholdet mellom de overordnede strukturingsprosessene på samfunnsnivå og individuelle aktørers situerte atferd (Nicolini, 2013, s. 46).

I følge Schatzki bygger interessen for praksis innenfor sosial teori på en intuisjon om at fenomener som blant annet kunnskap, menneskelig aktivitet, endring og menneskelig transformasjon er aspekter av praksisfeltet og foreligger innenfor dette (2001, s. 2). Nicolini, Gherardi & Yanow (2003, s. 7) definerer praksiser som det en person sier, forestiller seg, oppfatter, produserer og tenker mens de forsøker å utføre disse aktivitetene.

Gjennom bruk av en praksislinse eller det som omtales som en praksisbasert tilnærming i oppgaven muliggjøres en bedre forståelse av de ulike praksisene for catfishing på Tinder som fremkommer i datamaterialet, som på den måten kan beskrive sentrale trekk ved verden vi lever i - som Nicolini (2013) så fint påpeker det, som noe rutinemessig som lages og gjenskapes i praksis gjennom bruk av verktøy, diskurs og kroppen vår. Ettersom praksiser kan sies å være det en person sier, forestiller seg, oppfatter, produserer og tenker, vil praksisteori trolig kunne bidra til å forklare det sosiale fenomenet catfishing på Tinder og ulike praksiser knyttet til dette gjennom å avdekke mønstret atferd i datamaterialet.

4 Metode

Dette kapittelet vil belyse de metodiske valgene jeg har gjort, som sammen danner grunnpilarene for datamaterialet benyttet i oppgavens analysedel. Her vil jeg se nærmere på og begrunne valg av metode, utforming av intervjuguide, rekruttering- og utvalgsprosessen, gjennomføringen av intervjuene, etiske hensyn og behandling av datamateriale før jeg avslutningsvis ser nærmere på kvalitetskriteriene pålitelighet, gyldighet og generaliserbarhet i sammenheng med min forskning.

4.1 Valg av metode

Ettersom jeg med forskningen min søker å forstå det sosiale fenomenet catfishing på datingappen Tinder, vil en nær relasjon til informantene være fordelaktig. Dette gjorde det derfor mest hensiktsmessig å benytte kvalitativ metode i oppgaven (Thagaard, 2013, s. 17). Som det kommer frem av kapittelet for tidligere forskning, er det gjort lite forskning på catfishing, særlig på Tinder med fokus på fremgangsmåter og effektene av disse. Som følge av begrenset forskning og lite kunnskap knyttet til feltet, vil jeg i oppgaven benytte meg av et eksplorerende forskningsdesign (Thagaard, 2013, s. 16). Dette er et forskningsdesign som har vist seg hensiktsmessig i denne oppgaven, da den opprinnelige problemstillingen har blitt formet og konkretisert underveis i arbeid med oppgaven.

Opgavens problemstillingen setter søkelys på personers tanker, følelser og erfaringer knyttet til catfishing på Tinder. For å kunne innhente datamateriale til å besvare denne best mulig besluttet jeg å benytte meg av dybdeintervjuer som innsamlingsmetode (Thagaard, 2013, s. 95).

4.2 Intervjuguide

For å holde en rød tråd gjennom dybdeintervjuene, og for å få på svar på de spørsmålene jeg søker svar på, utarbeidet jeg en intervjuguide i forkant av intervjuene (se vedlegg 1). På bakgrunn av oppgavens tema ble jeg i samråd med veileder enig om å konstruere en intervjuguide basert på metoden for problemsentrert intervju, heretter omtalt som PCI (problem-centered interview). Jeg valgte å strukturere intervjuguiden etter PCI, ettersom hovedformålet med PCI er å tilrettelegge for en samtalestruktur som skal kunne bidra til å avdekke en enkeltpersons reelle perspektiv på et gitt problem på en måte som er både systematisk og dialogisk (Witzel & Reiter, 2012, kap. 2, s. 13 av 22).

Intervjuguiden tar utgangspunkt i min forskningsinteresse om catfishing på Tinder som et sosialt relevant problem, hva jeg ønsker å avdekke med forskningen min, samt tidligere kunnskap tilegnet gjennom media og tidligere forskning (Witzel & Reiter, 2012, kap. 3, s. 5 av 27). Intervjuguiden inneholder få hovedspørsmål, og er kun ment som en rettesnor for å fasilitere samtalen og holde den innenfor tema, og lar informanten i stor grad sette kurs for samtalen (Witzel & Reiter, 2012, kap. 3, s. 17 av 27). Ettersom intervjuguiden består av få hovedspørsmål er det essensielt å vite når og hvor man skal stille oppfølgingsspørsmål. Et sett av oppfølgingsspørsmål ble derfor forberedt på forhånd og inkludert i intervjuguiden, for slik å få informantene til å utdype det som

eventuelt fremkom uklart, gå mer i detalj eller komme med eksempler på bestemte situasjoner eller hendelser (Witzel & Reiter, 2012, kap. 4, s. 15 av 31).

Intervjuguiden er delt inn i fire faser: introduksjon, oppvarming, hoveddel og avslutning. Oppvarmingsdelen skal gi informantene innsikt i prosjektet og dets bakgrunn, meg som forsker, og deres relevans for oppgaven og problemstillingen (Witzel & Reiter, 2012, kap.4, s. 3 av 31). Oppvarmingsspørsmålene baserer seg på demografiske faktorer som kjønn og alder, samt spørsmål om informantenes bruk av Tinder og hva de legger i begrepet catfish. Hoveddelen er mer dyptgående, og gir informantene rom for refleksjon. Her tilrettelegges det for historiefortelling med brede formuleringer og åpne spørsmål, hvor informanten i stor grad får styre samtalen, fortelle om sin catfishopplevelse, hendelsesforløp og hvordan denne har påvirket dem i etterkant. Den avsluttende delen gir rom for å stille spørsmål og komme med eventuell tilleggsinformasjon, noe som er med på å tone ned stemningen og lede oppmerksomheten vekk fra de mer dyptgående og sensitive refleksjonsspørsmålene i hoveddelen (Witzel & Reiter, 2012, kap. 4, s. 30 av 31).

I forkant av intervjuene gjennomførte jeg en pretest av intervjuguiden på en medstudent som benytter seg av Tinder, for å kvalitetssikre at spørsmålene var formulert på en slik måte at de spør om det jeg ønsker svar på. Gjennom å gjøre dette avdekket jeg eventuelle svakheter eller mangler ved intervjuguiden, slik at jeg fikk rettet opp i dette før jeg påbegynte datainnsamlingen. Etter gjennomført pretest og samtale med veileder, omformulerte og fjernet jeg noen av spørsmålene i intervjuguiden. De som ble omformulert var formulert på en sånn måte at informanten ikke forstod spørsmålet, eller svarte på noe annet enn det som opprinnelig var tiltenkt. Spørsmålene som ble fjernet derimot, ble fjernet fordi de var unødvendige for oppgaven eller fordi de var formulert på en måte som kunne tolkes feil eller virke krenkende overfor informanten. Sistnevnte ville vært uheldig å inkludere, ettersom informantene i oppgaven kan være eller har vært sterkt preget av catfishopplevelsen de har blitt utsatt for på Tinder.

4.3 Rekruttering og utvalg

Å rekruttere informanter med evne til å uttale seg på en reflekterende måte om et gitt tema er hovedregelen for utvalg innenfor kvalitative intervjustudier (Tjora, 2021, s. 145). Denne formen for utvalg omtales av Tjora som strategiske eller teoretiske. For å kunne svare på problemstillingen om fremgangsmåter for catfishing på Tinder og mulige effekter av disse, viste strategisk utvelgelse seg mest relevant, da jeg er avhengig av å rekruttere informanter med de rette egenskapene og kvalifikasjonene (Thagaard, 2013, s. 60). I dette tilfellet personer som har opplevd eller blitt utsatt for catfishing på Tinder.

Den innledende tanken var å inkludere både de som har blitt catfishet på Tinder og de som catfisher, for slik å få et helhetlig bilde og et tosidig perspektiv på det sosiale fenomenet catfishing på Tinder. Etter dialog med medstudenter og veileder kom jeg frem til at det vanskelig vil la seg gjøre å komme i kontakt med folk som catfisher andre på Tinder, da personer kanskje ikke vil innrømme dette. Dersom jeg mot formodning skulle ha kommet i kontakt med folk som catfisher andre, kan det settes spørsmålstegn ved hvorvidt de forteller sannheten eller om beskrivelsene deres er preget av hvordan de ønsker å fremstille seg selv og hva de tror jeg som forsker ønsker å høre (Thagaard,

2018, s. 108).² Av den grunn valgte jeg kun å inkludere den ene siden, og kun fokusere på de som har blitt utsatt for catfishing på Tinder, da jeg antar at troverdigheten her er høyere.

Etter å ha avgrenset utvalget antok jeg at rekrutteringsprosessen kom til å gå smidig for seg. Dette viste seg å være noe feilaktig, da jeg opplevde vanskeligheter med å rekruttere, og i det hele tatt komme i kontakt med relevante informanter. Til å begynne med henvendte jeg meg til venner og kjente gjennom mine private brukere på Instagram og Facebook. På denne måten ble jeg satt i kontakt med tre venner av venner som hadde opplevd catfishing på Tinder. For å styrke oppgaven ytterligere var jeg nødt til å rekruttere flere informanter, denne gangen gjennom utlysning i ulike Facebook-grupper. Før jeg publiserte et innlegg var jeg nødt til å be om tillatelse, ettersom flere av gruppene opererer med strenge retningslinjer på hva som er lov til å publisere av innhold (King & Horrocks, 2010, s. 34). Etter gjentatte forsøk fant jeg til slutt en Facebook-gruppe som lot meg publisere et innlegg hvor jeg søkte etter informanter til min masteroppgave. På denne måten fikk jeg innhentet to informanter til.

Innledningsvis hadde jeg en tanke om å rekruttere, om ikke en likevekt av menn og kvinner, så en tilnærmet lik prosentandel. Det var to menn som meldte seg som informanter, men ettersom deres oppfatning av catfishing ikke stemte overens med begrepsavklaringen for catfishing benyttet i oppgaven, ble disse ikke inkludert. De fem informantene er derfor alle kvinner i aldersgruppen 18 til 26 år. Disse har alle opplevd catfish på Tinder, men av ulik art. Dette er innenfor det som i litteraturen anbefales som et anbefalt minimum av informanter dersom man skal gjennomføre dybdeintervjuer av individer som har opplevd et fenomen (Polkinghorne, 1989, referert i Creswell, 2007, s. 61).

Som følge av temaet for oppgaven og dens sensitivitet er anonymisering særs viktig (Tjora, 2018, s. 177). Derfor ble alle informantene tilegnet pseudonymer på bokstaven C for catfishing (Thagaard, 2013, s. 28). Også tredjepersoner er anonymisert ved bruk av pseudonymer i oppgaven. Tabellen nedenfor presenterer en oversikt over informantene med tilhørende pseudonymer og alder.

---

² Som følge av stor pågang på metodebøker på biblioteket og begrenset tid med bøkene, var jeg nødt til å benytte meg av de utgavene jeg hadde tilgjengelig til enhver tid. Av den grunn ble jeg nødt til å bruke flere utgaver av samme bok, derav tre utgaver av Tjora (2018; 2020; 2021) og to utgaver av Thagaard (2013; 2018) i teksten og i referanselisten.

Pseudonym	Alder
Cathrine	18 år
Cecilie	19 år
Carine	25 år
Celine	26 år
Charlotte	26 år

Tabell 1: Oversikt over informantene

4.4 Gjennomføring av intervjuene og etiske hensyn

Tema for oppgaven gjorde det vanskelig å komme i kontakt med relevante informanter innen geografisk nærhet. Av den grunn ble sosiale medier benyttet som utvalgsverktøy for å innhente tilstrekkelig datamateriale nødvendig for oppgaven, noe som førte til stor geografisk spredning blant informantene. Samtlige av de fem intervjuene ble derfor gjennomført digitalt ved bruk av Teams, med unntak av ett, som ble gjennomført over telefon som følge av tekniske problemer. Intervjuene varte i henholdsvis 45 minutter til 1 time.

Gjennomføring av intervjuene og innhenting av datamateriale ville vanskelig latt seg gjøre uten behandling av personopplysninger. Dette gjorde oppgaven meldepliktig, noe som fordret en søknad til NSD som ga meg tillatelse (se vedlegg 2) til å samle inn det nødvendige datamaterialet for å gjennomføre oppgaven (Thagaard, 2013, s. 25). For å sikre at det etiske prinsippet om konfidensialitet overholdes ble informantene oversendt en samtykkeerklæring i forkant av intervjuene (se vedlegg 3) som ga de informasjon knyttet til oppgavens formål, anonymisering, databehandling, oppbevaring og tilintetgjøring av identifiserbare opplysninger ved oppgavens opphør (Thagaard, 2013, s. 28).

Samtykkeerklæringen ble godkjent skriftlig av informantene i forkant av intervjuene, og muntlig i starten av intervjuene. Dette inkluderte også samtykke i forbindelse med lydopptak av intervjuet. Lydopptak viste seg fordelaktig, da det ga meg som intervjuer muligheten til å fokusere på informanten, noe som bidro til bedre flyt og kommunikasjon i intervjuet, samtidig som det gjorde meg mer oppmerksom på eventuelle opplysninger jeg ønsket utdypet eller konkretisert underveis (Tjora, 2018, s. 166). Til tross for at datamaterialet i oppgaven klassifiseres som fortrolig (rød) informasjon, kan intervju gjennomføres over telefon og Teams så fremt man benytter seg av ekstern diktafon til lydopptak (NTNU, u.å.). Her valgte jeg å benytte meg av den godkjente Nettskjema-Diktafon-appen med lagring direkte i TSD.

Som følge av temaets følsomhet fikk informantene innledningsvis informasjon om at de når som helst kunne avbryte intervjuet, eller trekke sitt bidrag fra oppgaven i etterkant (Tjora, 2018, s. 176). I tråd med dette forsøkte jeg å legge til rette for en avslappet atmosfære slik at informantene kunne føle seg trygge og komfortable med å dele sine opplevelser med meg (Thagaard, 2013, s. 109). Informantene fikk anledning til å stille spørsmål når som helst underveis i intervjuet, og ga også tilbakemelding på at de kunne kontaktes i etterkant dersom det skulle være behov for ytterligere informasjon, hvilket

kan tyde på at jeg lyktes i å etablere en fortrolig atmosfære. Det faktum at jeg gjennomførte en pretest og gjennomgang av intervjuguide med veileder i forkant av intervjuene kan ses på som fordelaktig i sammenheng med etableringen av en fortrolig atmosfære. Dette fordi det kan antas at informantene ikke ville vært like komfortable og åpenhjertige dersom de var sterkt preget eller traumatisert av catfishopplevelsen ved gjennomføring av intervjuene, og derfor hadde følt seg krenket av noen av spørsmålene, hadde jeg ikke fjernet eller omformulert enkelte av disse.

4.5 Analyse av datamateriale

Til å behandle og analysere datamaterialet var den innledende tanken at jeg skulle benytte meg av den stegvis-deduktive induktive metoden (SDI-metoden), hvor man arbeider i etapper fra bearbeiding av rådata til utvikling av konsepter eller teorier (Tjora, 2021, s. 20). Denne metoden illustrerer en induktiv, en oppadgående prosess, som tar utgangspunkt i arbeidet fra empiri til teori. Den nedadgående prosessen, deduktiv, sjekker derimot motsatt retning, fra det teoretiske aspektet til det empiriske (Tjora, 2018, s. 18). I tråd med SDI-metoden genererte jeg først empirisk data gjennom rekruttering av informanter og gjennomføring av dybdeintervjuer, før denne rådataen ble bearbeidet og behandlet. Jeg transkriberte alle lydopptakene i etterkant av intervjuene, hvor samtlige ble transkribert på bokmål for å opprettholde anonymiteten til informantene. Som det kommer frem av metodedelens kapittel 4.3, ble alle informantene også tilegnet pseudonymer og anonymisert allerede i transkripsjonene for å sikre ytterligere anonymitet og fortrolig behandling av personopplysninger.

Bearbeiding og behandling av rådata ledet meg inn på neste etappe i SDI-modellen, nemlig koding. Her forholdt jeg meg til en induktiv empirinær koding, hvor kodene ble opprettet gjennom behandling av datamaterialet og ekstrahert fra dette. I denne prosessen gjennomgikk jeg transkripsjonene fra de fem intervjuene og fargemarkerte koder jeg fant relevante for oppgaven og problemstillingen, og som jeg senere kunne organisere i kodegrupper. Etter å ha gjennomgått alle intervjutranskripsjonene satt jeg igjen med en lang liste med koder. Dette var koder i form av utsagn eller setninger som skilte seg ut eller var gjentakende i de ulike intervjuene (Tjora, 2018, s. 197-198). For å redusere antallet koder var planen å gruppere disse tematisk, hvor jeg kun skulle inkludere de kodene jeg anså som relevante for oppgaven. Disse tematiske kodegruppene skulle danne utgangspunktet for oppgavens analysedel, dens struktur og oppbygning (Tjora, 2018, s. 207-208).

Kodingen viste seg derimot og ikke gå helt som planlagt, da jeg ikke klarte å identifisere meningsfulle kodegrupper. Jeg valgte å utføre kodingen manuelt i Word, hvor jeg plasserte de ekstraherte kodene innenfor kodegruppene jeg anså som passende for oppgaven og analysens struktur. Kodegruppene viste seg og ikke gi mening, noe som ville skapt et feilaktig bilde av datamaterialet i oppgavens analysedel dersom jeg hadde benyttet meg av disse. Hadde jeg valgt å anvende disse ville analysekapittelet derfor blitt strukturert på en ufullstendig måte, i form av at de viktigste aspektene og hovedfunnene mest sannsynlig ville blitt mangelfullt fremstilt, og derfor trolig heller ikke besvart oppgavens problemstilling. Jeg valgte derfor å fjerne de ekstraherte kodene og kodegruppene, nullstille hele prosessen og gå tilbake til start.

Etter et mislykket kodeforsøk valgte jeg å oppsøke veileder og henvende meg til han for hjelp og råd i kodeprosessen. I møte med veileder gjennomførte vi en grundig

gjennomgang og diskusjon av datamaterialet innhentet fra dybdeintervjuene. Vi tok bevisst i bruk et praksisbasert rammeverk, og var da spesielt interessert i praksisene knyttet til catfishing på den mobile datingapplikasjonen Tinder. For å skape mening av datamaterialet stilte veileder meg detaljerte spørsmål som fikk meg til å generere kortfattede og presise beskrivelser av hvert av de seks tilfellene av catfishing som ble avdekket gjennom de fem intervjuene. Dette var verken en induktiv eller deduktiv prosess, snarere en «abduktiv», ettersom vi ikke jobbet med de induktivt genererte kodene eller med en forhåndsdefinert kodebok. Vi gikk heller gjennom de ulike casene med praksisteorien i bakhodet og knyttet det innhentede datamaterialet opp mot dette rammeverket (Timmermans & Tavory, 2012, s. 179). Denne prosessen gjorde at jeg kunne identifisere tre kategorier av praksiser relatert til catfishing, som jeg deretter kunne koble til det opprinnelige datamaterialet ved å spore det tilbake gjennom casebeskrivelsene: *tilnærmingspraksiser*, *identifiseringspraksiser* og *reaksjonspraksiser*. Disse kategoriene danner grunnlaget for analysedelens struktur, og vil i kontrast til de foregående etablerte kodegruppene antas å danne et bedre bilde av hovedfunnene, og derfor også bedre svare på oppgavens problemstilling. Kategoriene baserer seg på praksiser avdekket i intervjuene, som enten skilte seg ut eller gjentok seg.

Kategoriene inneholder et sett av koder. Disse kodene inkluderer direkte sitater hentet fra transkripsjonene. Et utvalg av disse sitatene vil benyttes i oppgaven til å underbygge funnene, og for å synliggjøre informantenes stemme i oppgaven og gjøre det mer transparent. Jeg har forsøkt å benytte meg av en likevekt av sitater fra de ulike informantene, slik at alle blir gjentatt tilnærmet like mange ganger. Noen er allikevel mer representert i form av sitater enn andre, da enkelte av informantene ga mer utfyllende svar om fenomenet.

4.6 Forskningens kvalitet

Til å vurdere forskningens kvalitet blir det i kvalitativ forskning benyttet tre kvalitetskriterier, herunder pålitelighet, gyldighet og generaliserbarhet (Tjora, 2018, s. 231). Nedenfor vil jeg se disse kvalitetsindikatorerne i sammenheng med min egen forskning for å vurdere dens kvalitet.

4.6.1 Pålitelighet

Pålitelighet viser til om en annen forsker med tilgang til de samme ressursene, ville ha oppnådd samme resultat som meg med sin forskning (Thagaard, 2013, s. 202). Hvorvidt en annen forsker ville kommet frem til samme resultat med sin forskning beror på flere faktorer. Min posisjon og mitt engasjement som forsker kan potensielt påvirke forskningsarbeidet, hvilket kan føre til vanskeligheter knyttet til det å komme frem til samme resultat i kvalitative studier som i kvantitative (Tjora, 2018, s. 235).

Dette viser til viktigheten av transparens i forskning, og nøye beskrivelser av alle valg gjort underveis i prosjektet. Gjennomsiktighet i forskning fører til en forsterket pålitelighet, i den forstand at det vil være enklere for en annen forsker å komme frem til samme resultat dersom alle valg er nøye dokumentert og beskrevet (Tjora, 2018, s. 248). For å møte dette kvalitetskriteriet har jeg forsøkt å skrive et forklarende metode- og teorikapittel som gir innsikt i prosessen og som dokumenterer valg tatt underveis. Gjennom å gjøre dette gir jeg leseren mulighet til å ta et kritisk standpunkt til studiens relevans og presisjon. I relasjon til transparens har jeg også valgt å inkludere direkte

sitater fra transkripsjonene i analysedelen. Dette gir leseren større nærhet til empirien, samtidig som det synliggjør informantenes stemme i oppgaven, hvilket kan argumenteres for å styrke påliteligheten (Tjora, 2018, s. 237).

Det faktum at alle informantene var ukjent for meg i forkant av intervjuene kan bidra til å styrke oppgavens pålitelighet ytterligere. Som følge av temaets sensitivitet kan dette antas å være fordelaktig, ettersom jeg derfor ikke har en nær relasjon til informantene, noe som igjen kunne påvirket resultatene. Likevel kan det argumenteres for at informantene kunne respondert annerledes til en annen forsker med en annen posisjon enn meg.

4.6.2 Gyldighet

Gyldighet baserer seg på hvorvidt de svarene jeg oppnår med min forskning faktisk stemmer overens med de spørsmålene jeg søker svar på og som jeg forsøker å stille (Tjora, 2018, s. 232). For å styrke oppgavens gyldighet, og for å sikre at spørsmålene i intervjuguiden min måler det de har til hensikt å måle, gjennomførte jeg en pretest i forkant av det første intervjuet. Som nevnt tidligere i metoddelen førte dette til at jeg måtte gjøre endringer i intervjuguiden, hvor ordlyden på enkelte spørsmål ble endret i så måte at de ikke kunne mistolkes. På samme måte ble enkelte spørsmål også fjernet, fordi de enten ikke spurte om det jeg ønsket svar på, var unødvendige eller kunne virke krenkende overfor informanten. Samtidig ga pretesten meg som forsker innsikt i flere mulige oppfølgingsspørsmål jeg kunne stille underveis, for å få enda mer og detaljert datamateriale til å besvare problemstillingen. Gjennomføring av pretest og gjennomgang av intervjuguide med veileder viste seg fordelaktig, da det førte til presisering av spørsmål som på en bedre formulert måte spurte om det jeg ønsker svar på, hvilket kan argumenteres for å ha styrket forskningens gyldighet.

4.6.3 Generaliserbarhet

Målet med SDI-metoden er konseptuell generalisering, hvor man søker etter fremstilling av funn i form av konsepter (Tjora, 2018, s. 245). Selv om Tjora (2018) mener det er uheldig og virker begrensende på generalisering, snakker man gjerne ofte om overførbarhet fremfor generalisering innenfor kvalitative studier, som omhandler hvorvidt tolkninger fra et enkelt studie kan gjøre seg gjeldende i andre sammenhenger (Thagaard, 2013, s. 211). Formålet med forskningen har derimot ikke vært å generalisere funnene, snarere å gi innsikt og forståelse i det sosiale fenomenet catfishing på datingappen Tinder. Til tross for et begrenset utvalg, kan det likevel antas at tolkningene fra studiet kan la seg overføre og vise seg gjeldende i andre sammenhenger, særlig på Tinder og andre apper som fungerer på samme måte.

5 To catfishopplevelser på Tinder

Dybdeintervjuene har gitt meg innsikt i personers opplevelser med catfishing på Tinder. Dette gjelder praksiser knyttet til hvordan catfishere tilnærmer seg, hvordan man identifiserer at vedkommende er en catfish og hvordan personer reagerer på denne typen opplevelser. For å få et mer helhetlig bilde av en catfishopplevelse vil jeg i dette kapittelet gi detaljerte beskrivelser av to av catfishopplevelsene fra dybdeintervjuene. Disse inkluderer de tre kategoriene avdekket i metoddelen, og vil presenteres helt fra tilnærmings- til reaksjonsfasen. Dette er de to catfishopplevelsene som etter min mening representerer funnene best, og som her vil presenteres som to eksemplariske saksfortellinger. Her vil jeg også inkludere direkte sitater fra transkripsjonene for å få frem informantenes stemme i beskrivelse av opplevelsene.

5.1 Bruk av feil navn

Carine på 25, snart 26 år har hatt Tinder i seks år. Hun har ikke noe spesifikt mål ved bruk av Tinder, annet enn at hun bruker Tinder i all hovedsak for å møte noen, både seriøst og useriøst. I slutten av 2021 "høyresveipet" (likte) Carine en gutt på Tinder. Denne høyresveipen viste seg å være gjensidig, noe som resulterte i en match. Han begynte å skrive til henne inne på Tinder. Dette ledet inn på en lang samtale som varte i en tre dagers tid, før han etter hvert forespurte kontaktinformasjonen hennes på Snapchat³ for å ta dialogen videre der. Her foregikk all kommunikasjon mellom de to partene de neste tre månedene.

Carine omtaler profilen hans som veldig enkel, hvor kun det mest essensielle av informasjon var presentert. Dette inkluderte alder, navn, bosted og kun ett bilde. Til tross for kun ett bilde på Tinderprofilen sin, stemte bildet overens med hvordan han så ut på Snapchat. "Jeg syntes han var ganske kjekk, også, ja han, man så nå ganske fort at det var samme fyren når jeg fikk han på snap da". Som det kommer frem av sitatet, så syntes hun at han var fysisk tiltrekkende, i tillegg påpeker hun at han i kontakt med henne var veldig hyggelig, morsom og ga mye komplimenter.

Nei, han var veldig sånn, virka veldig trivelig, veldig sånn jovial type. Også var han veldig sånn, ga veldig mye komplimenter og sånn – til meg da. Og liksom, ja, nevnte masse forskjellig han syntes han likte med meg da. Så han liksom - hva skal jeg si, han fikk meg jo litt sånn, jeg ble jo veldig sånn – jeg syntes det var artig å snakke med han da, det er koselig å få komplimenter og sånn.

Carine har som vane å sjekke "snapscoren"⁴ til guttene som legger henne til på Snapchat. "Og da reagerte jeg på at den var veldig, veldig lav". De to "snappet" sporadisk, i den forstand at de noen ganger snakket sammen hver dag, mens det andre ganger kunne ta opptil ett til to døgn før han åpnet snappen fra henne, noe hun reagerte litt på. I den ene snappen lå det et til salgs-skilt i sofaen hans, i bakgrunnen av bildet. Ettersom hun allerede hadde en dårlig magefølelse på fyren, valgte hun å sjekke

³ Snapchat er en sosial medieplattform hvor man kan sende og motta tekst, bilder og videoer. Innholdet vil være tilgjengelig for mottaker i en satt tid før det blir permanent utilgjengelig (Vaterlaus, Barnett, Roche, & Young, 2016, s. 594).

⁴ På norsk: Snap-poengsum. En poengsum som tar utgangspunkt i en kombinasjon av antallet snapper man har sendt og mottatt, stories man har lagt ut og noen andre faktorer. Denne bestemmes av en hemmelig ligning, så alle faktorene som ligger til grunn er ikke kjent (Snapchat Support, u.å.).

markedsplassen Finn.no og boligannonse som lå ute, da hun hadde kjennskap hvilken bydel han bodde i. Inne på Finn.no kom hun over en leilighet med likt interiør som i snappene fra han.

Så gikk jeg inn på 1881⁵, også søkte jeg opp adressen. Og der kom det jo ikke noe navn opp. Altså, på snap da, så het han Peder, og på adressen da, så var det ingen som het Peder, men det var en fyr som het Martin.

På denne adressen var det ifølge Carine oppført flere navn, ettersom han bodde i en blokk. Hun bestemte seg derfor for å gjennomføre søk på alle herrenavnene oppført på den aktuelle adressen. Allerede på første søk får hun et treff som viser seg å være den samme fyren hun har snakket med den siste tiden.

Han hadde akkurat det samme profilbildet på Facebook som han hadde på Tinder, også het han ikke Peder – han het Martin. Ja, og da – når jeg er inn på Facebooken der da, så ser jeg jo ganske fort at han har samboer og dem har ei datter på 4 år. Ja. Så, da skjønnte jeg jo ganske for at – ja, jeg hadde rett da, og at det var noe her.

Som et resultat av oppdagelsene hennes, velger hun å konfrontere han. Han sender henne en snap med spørsmål om hva hun gjør. På denne responderer hun at hun ikke gjør så mye, før hun avslutningsvis føyer til: "hvordan går det med samboeren og dattera da?". Her sier Carine at han nektet for alt, og lot til å ikke forstå hva hun konfronterte han med. "Også sendte jeg screenshot av Facebookprofilen hans – til han, og sa at det ikke er vits i å jule liksom, jeg vet. Jeg vet hva som er greia, og da svarte ikke han meg noe mer." Her sier hun at han sluttet å snakke med henne som følge av konfrontasjonen, men at han fremdeles ikke har slettet henne fra Snapchat. Hun sjekket snapscoren hans igjen, samme dag som dybdeintervjuet fant sted, og da la hun merke til at snapscoren hans fremdeles øker, hvilket tyder på at han fremdeles har en Snapchatkonto hvor han snakker med andre jenter. Carine hadde en plan om å rapportere han på Tinder, men sier at hun ikke rakk det, da han allerede hadde slettet matchen deres. De snakket om og møtes flere ganger, men det kom alltid noe i veien, slik at det ikke fant sted. De møttes derfor aldri, til tross for at de bor i samme by.

Carine sier at hun fremdeles snakker med gutter på Tinder, men at hun er litt mer skeptisk når hun kun snakker med dem på Tinder. Hun trekker derfor frem Snapchat som et sikkerhetstiltak for å verifisere at vedkommende er den han utgir seg for å være. "Selv om han her klarte å lure meg på snap og da, men. Det var jo når jeg fikk han på snap at jeg skjønnte at det var noe galt da." Carine kommenterer også hvordan man ofte får opp hele navnet til vedkommende når man legger dem til på Snapchat. I den forbindelse trekker hun også frem Facebook og Instagram som plattformer for å identifisere at identiteten stemmer "...og at det ikke er en gubbe på 60 år som sitter der liksom." På spørsmål om hvordan hendelsen har påvirket henne i etterkant, svarer hun følgende:

Jeg har på en måte ikke, jeg legger veldig fort bak meg, altså, legger ting fort bak meg da. Men jeg er jo en person som har litt problemer med å stole på folk fra før av, så når jeg liksom får sånne ting, så, det hjelper jo ikke på. En blir jo litt mer sånn forsiktig merker jeg da. Det, det tar, jeg tror liksom ikke på folk når dem sier ting til meg da. Jeg tror at det er løgn da. Så, det gjorde jo ikke den situasjonen her noe bedre akkurat.

---

⁵ 1881 er Norges største nummeropplysning (Opplysningen 1881, u.å.).

5.2 Bruk av feil bilder

Cathrine på 18, snart 19 år har hatt Tinder siden dagen etter 18-årsdagen sin. Hun bruker Tinder først og fremst for å skape nye relasjoner i form av vennskap, men er også åpen for å utforske det videre dersom kjemien er til stede. Cathrine kom over en gutt på Tinder som hun syntes så veldig kjent ut, noe som gjorde at hun sveipet høyre. Det gjorde også han, slik at de matchet og kunne starte en samtale. Han startet samtalen på Tinder, som raskt ledet over til videre dialog på Facebook og videosamtale over Facebook Messenger. Her begynte de og ringes relativt ofte, og etter jobb. Ifølge Cathrine holdt de på sånn i to til tre måneder før de kom frem til at de skulle møtes i virkeligheten. Han er fra et sted like i nærheten av henne, hvilket gjorde at de bestemte og møtes på halvveien. Han skulle komme med toget, så Cathrine ventet på togstasjonen.

Og plutselig så, når jeg har stått der i to minutter, nei, to timer, så sender han meg plutselig melding da, at noe har oppstått. Så da var det liksom «åh», reise hjem igjen da, og, han beklaget seg veldig da og sa at han var veldig lei seg og sånn. Og da tenkte jeg at, ja, det var kanskje noe som skjedde som gjorde at han ikke kunne komme. Så da snakka vi litt til, også møttes vi vi vel etter nyttår.

Som Cathrine sier i sitatet over møttes de to like over nyttår. De møtes i en by i nærheten av hvor de begge kommer fra. Her, i likhet med på bildene fra Tinder, syntes hun det var noe kjent ved han. De gikk rundt i bysentrum, kjøpte mat og kaffe, og gikk til et nærliggende vann for å bli enda bedre kjent. Cathrine reagerte på at håret var annerledes på bildene enn i virkeligheten, og sier at hun konfronterte han med dette da de møttes. Han forklarte at han jobbet som modell og at håret på bildene var stilet, og at han på tidspunktet for møtet hadde rettet det. Hårfargen og øyenbrynene stemte derimot overens både på bildene og i virkeligheten. Hun sier at hun oppfattet han som veldig hyggelig, kjærlig og snill i forkant av møtet, og at dette samstemte godt med hvordan han var i virkeligheten. Han spanderte mat på henne, holdt rundt henne og ga henne klemmer. Cathrine sier at de ved endt møte dro hvert til sitt, og at de opprettholdt like hyppig kommunikasjon etter møtet som før. Etter møtet kom Cathrine over en annen profil på Tinder.

Så ser jeg en annen profil med samme bilder som denne fyren, og jeg blir jo litt mistenkelig da, og det viser seg at bildene av denne fyren er faktisk en gammel barndomsvenn av meg. Som da har blitt brukt og utnyttet, så jeg skjønnte jo da at, liksom, det her faktisk ikke, denne fyren. For at jeg merka, han så jo litt annerledes ut, han hadde liksom ikke samme hårtype, men han sa at det var, at han var fra modell, og jobba som modell da og at de bildene han brukte var redigert og at han liksom var styla og litt sånn. Og jeg syntes det liksom var veldig rart da, at liksom, hvorfor ikke bruke egne bilder. Så da tenkte jeg, ja, men det er logisk, at han vil bruke bilder der han selv ser bra ut, men jeg skjønnte liksom ikke helt hvorfor det dukka opp flere bilder av han. Så jeg matcha jo igjen med den samme fyren.

Cathrine sier at hun konfronterte den nye profilen hun matchet med, som bekreftet at det var han på bildene. Hun konfronterte han deretter på nytt, og skrev at hun kjenner til personen på bildene og at hun vet at vedkommende ikke er han på bildene, da personen på bildene faktisk er modell og barndomsvennen hennes. I etterkant av denne konfrontasjonen sier Cathrine at den nye kontoen blokkerte henne. Hun sier videre at hun tror at navnet han oppga stemmer, men at bildene var feilaktige og ikke av han. Selv om bildene ikke var av han, var det ifølge Cathrine likevel en slående likhet mellom

de to, også i kroppsbygning og væremåte. Han oppga ifølge Cathrine flere ting som ikke stemte, blant annet at han hadde båt og at han var modell.

Og jeg vet jo at det er flere venninner av meg som har møtt på den samme fyren. Så, jeg sendte en liten sånn melding til venninnen min "har du opplevd denne personen?". Og hu sa jo ja. Så jeg liksom spurte hu litt spørsmål da, med tanke på at dem hadde snakka noen måneder før meg, og da sa hu det at nei, han har ikke båt, han er ikke modell. Så da bare, nei, jeg ble egentlig da ganske målløs og tenkte det at, hva skal jeg gjøre.

I etterkant av hendelsen skulle hun finne den originale profilen hun matchet med på Tinder, men da hadde vedkommende allerede slettet Tinderprofilen sin, slik at hun verken fant igjen meldinger eller selve personen. Det samme hadde ifølge Cathrine skjedd på Snapchat og Facebook, hvor brukeren og all tidligere kommunikasjon var borte også der. Han hadde blokkert henne. "... han kom meg i forkjøpet og sletta alle sporene, både han og meg." Etter samtale med venninner som har vært i kontakt med samme person, viser det seg at han operer med ulike Facebook- og Tinderbrukere, alle med forskjellig navn og ulike bilder.

Hvis jeg skulle inn på butikken og sånn, så fikk jeg liksom småpenger og ikke bankkortet hans hvis han sa han skulle spandere, fikk ikke bankkort, fikk ikke se førerkort, fikk ikke se noe på en måte annen legitimasjon da, enn det jeg hadde på Snap og Facebook.

Cathrine sier at hendelsen har påvirket henne, og at hun nå synes det er vanskeligere å stole på de hun snakker med på Tinder sammenlignet med tidligere. Hun sier at hun har blitt mer forsiktig og at hun "...gjør på en måte litt research hvis jeg får navnet til han og litt sånn, eller hvis jeg har fått et nummer, så jeg søker jeg opp på 1881." I tillegg til dette sier hun at hun har blitt flinkere til å benytte sosiale medier som en sikkerhetsverifisering for å sjekke at identiteten deres på Tinder samsvarer med virkeligheten, og at personen faktisk er et reelt menneske. Cathrine sier videre at det har hjulpet henne å snakke med venninner om hendelsen, og at det som gjorde henne mest sint og lei seg var når hun oppdaget at bildene han benyttet tilhørte barndomsvennen hennes, og at han hadde utnyttet disse.

6 Analyse

Som problemstillingen tilsier, så ønsker jeg med dette studiet å undersøke praksiser for catfishing på datingappen Tinder, og mulige effekter av disse. I analysedelen vil jeg med utgangspunkt i praksisteori se nærmere på de tre kategoriene avdekket i metoddelen, som sammen danner utgangspunktet for analysedelen og dens struktur. Disse kategoriene består av praksiser som skilte seg ut eller gjentok seg i dybdeintervjuene, og som beskriver sentrale trekk ved verden vi lever i gjennom mønstret atferd (Nicolini, 2013). I kapittel 5 ble to av de mest interessante catfishopplevelsene nøye beskrevet med utgangspunkt i disse kategoriene. Dette kapitlet, kapittel 6, vil bygge videre på foregående kapittel, men vil i motsetning til kapittel 5 inkludere alle catfishopplevelsene beskrevet i dybdeintervjuene.

De to catfishopplevelsene på Tinder beskrevet i kapittel 5 illustrerer relativt utfyllende de tre praksiskategoriene jeg har i min dataanalyse. Innledningsvis er det en fase med *praksiser for tilnærming* som viser til etablering og opprettholdelse av kontakt. I Carine sitt tilfelle ledet en match på Tinder til en tre måneder lang dialog på Snapchat. Hun oppfattet han som en fysisk attraktiv og hyggelig mann som ga mange komplimenter. I Cathrine sitt tilfelle likte hun en person hun syntes så kjent ut. De matchet og dialogen gikk raskt over fra Tinder til Facebook og videosamtale på Facebook Messenger i to til tre måneder før de ble enige om og møtes fysisk. Deretter kunne vi se hvordan kvinnene i begge tilfellene fattet mistanke og følgelig engasjerte seg i *praksiser for identifisering*. En dårlig magefølelse ledet til at Carine så etter ledetråder i bilder, noe som initierte en bakgrunnssjekk. Cathrine fattet mistanke ved fysisk møte, og oppsøkte en venninne i etterkant av dette. Etter identifisering kunne man se tydelige *praksiser for reaksjon*. Carine konfronterte vedkommende og ble blokkert. Det samme skjedde med Cathrine. Begge har blitt mer forsiktige og strengere på verifisering i etterkant. Cathrine snakket også med venninner om hendelsen.

Kapittel 6 og analysen er strukturert slik at jeg i delkapittel 6.1, 6.2 og 6.3 vil ta for meg datamaterialet samlet inn gjennom dybdeintervjuene fordelt etter de tre praksiskategoriene: tilnæringspraksiser, identifiseringspraksiser og reaksjonspraksiser. Deretter vil jeg i delkapittel 6.4 se nærmere på justert fremtidig oppførsel, og hvordan eksisterende praksiser har endret seg som følge av catfishopplevelsene. I neste kapittel, kapittel 7, vil jeg oppsummere og diskutere funnene, og se disse i sammenheng med tidligere forskning.

6.1 Praksiser for tilnærming

Praksiser for tilnærming fremkom i analysen av datamaterialet som én felles praksis, hvor denne referer til prosessen helt fra etablering av kontakt til et potensielt møte. Alle informantene valgte å sveipe høyre på sin catfishpartner, men av ulike årsaker. Som illustrert i kapittel 5 starter alt med en gjensidig høyresveip (en match), noe jeg også påpeker som en avgjørende handling for å innlede kontakt i oppgavens kapittel 1.1. Alle snakket med catfishpartneren sin, enten det var på Tinder eller ulike sosiale medieplattformer. Hvor lenge de var i kontakt med sine catfishpartnere varierte noe, men alle samtaler ledet opp til et fysisk møte, hvor noen ble gjennomført - andre ikke.

I alle fem tilfellene begynte det hele med en gjensidig høyresveip som ledet til en match, som igjen åpnet mulighetene for å kommunisere med den andre parten. Alle fem

informantene oppga at det var den andre parten som startet samtalen, og at han gjorde det relativt raskt etter etablert match. I samtlige tilfeller, med unntak av Celine som ikke hadde en lang samtale med vedkommende, så oppga informantene at samtalepartnerne deres virket imøtekommende, hyggelige og interessert i samtale med de på Tinder.

Så da, drev vi egentlig bare å snakke og han virka jo hyggelig og sendte litt sånn smileys og virka veldig sånn der kjærlig da og imøtekommende, omtenksum, spurte meg hvordan jeg hadde det, hva jeg liker å gjøre. Og selv om han fikk litt sånne korte svar tilbake fra meg, så kunne han liksom spørre, komme tilbake med lange samtaler om hvordan hans dag har vært og han håpte min har vært like fin (Cathrine).

Informantene høysesveipet av ulike årsaker. Cecilie og Cathrine sier at de valgte å gjøre det fordi vedkommende minnet om noen de kjente. Celine derimot, synes det er gøy å matche med folk som i utgangspunktet ikke er hennes type, og at hun høysesveipet på en person hun ellers ikke ville likt. Charlotte og Carine likte partnerne sine fordi de oppfattet dem som fysisk attraktive.

Cathrine og Carine snakket med partnerne sine i flere måneder. Celine snakket kun med vedkommende i en dag, Cecilie i noen dager og Charlotte i en ukes tid. Charlotte og Celine oppga at de kun snakket med partneren sin på Tinder, mens Cecilie og Carine fikk vedkommende på Snapchat etter noen dagers kommunikasjon på Tinder, og tok dialogen videre dere. Cathrine fikk derimot sin partner på Facebook Messenger, hvor de to hadde regelmessige videosamtaler. Cathrine og Carine sier at de snakket hyppig med partneren sin i begynnelsen, før svarene og samtalene etter hvert ble mer sporadiske, hvor det ved noen tilfeller kunne ta opptil flere meldinger og/eller dager før vedkommende responderte.

Nesten alle tilfellene ledet opp til et fysisk møte, hvor tre av fem informanter møtte samtalepartneren sin. Celine og Carine gjorde ikke det, men også i deres tilfeller var det snakk om et fysisk møte. Forskjellen mellom de to er at Celine snakket med vedkommende i én dag, men Carine snakket med sin Tindermatch i flere måneder. Celine sitt tilfelle var mer spontant, hvor de begge foretrakk lite dialog før et potensielt møte. I Cecilie og Charlotte sine samtaler spilte samtalepartneren deres på felles interesser, og brukte dette som utgangspunkt for et møte. Cecilie oppga at hun også hadde matchet med en person på datingappen Happn⁶, som hun også snakket med og hadde felles interesser med.

Han spurte bare hva som skjer, og hva jeg driver med og på fritiden liksom og. Også snakket vi en del om trening da, for jeg interesserer meg mye for trening. Og det gjorde visst han og, så da tok vi jo den praten videre da (Cecilie).

...

Fant jeg ut at han trente på SATS, sånn som jeg gjør. Også spurte han jo bare helt sånn random, ja jeg er nå der uansett, så hvis du vil møtes så er det bare å komme liksom (Cecilie).

To av informantene oppga at de møtte Tindermatchen sin på et offentlig sted, Cathrine i en by og Cecilie på et treningssenter. Charlotte derimot, oppga at hun møtte

---

⁶ Happn er en mobil datingapp som lar deg knytte kontakt med mennesker du har gått forbi og krysset veier med (Happn, u.å.).

vedkommende hjemme hos han som følge av Covid-19⁷ og strenge restriksjoner i samfunnet. Til tross for samtaler om et potensielt møte, møtte som sagt ikke Carine og Celine sine samtalepartnere.

Ja, vi prøvde jo, skulle jeg til å si, og møtes flere ganger. Han var jo blant annet på julebord før jul her, med jobben. Og da begynte han å sende meg snapper da. Og da var han veldig sånn gira på å komme hit da, men ja, hvorfor det ikke skjedde, det vet jeg egentlig ikke. Jeg tror jeg, jeg lurte på om jeg hadde en arbeidshelg og var sliten, så jeg bare sovna. Så vi, det ble ikke, men det var liksom flere ganger at han prøvde seg da og liksom spurte om han skulle komme en tur og. Men så skjedde det aldri da. Nei, så jeg møtte han aldri da (Carine).

6.2 Praksiser for identifisering

Gjennom analyse av datamaterialet fra dybdeintervjuene identifiserte jeg kategorien praksiser for identifisering, også omtalt som identifiseringspraksiser i oppgaven. Identifiseringspraksiser referer til hvordan informantene avdekket at personen de snakket med var en catfish og ikke den han utga seg for å være. Hvordan informantene identifiserte sine catfishpartnere var veldig varierende, men innad i denne kategorien avdekket jeg fire praksiser for identifisering som var særlig fremtredende. Først identifiserte jeg praksisen å se etter ledetråder i bilder og på profiler for å initiere *bakgrunnssjekking*. Deretter identifiserte jeg en andre praksis, å *sjekke bilders autenticitet* ved hjelp av blant annet Google Reverse Image Search.⁸ Den tredje praksisen jeg identifiserte var å *oppsøke venner for hjelp*. Den fjerde og siste var *validering gjennom fysisk møte*. Det ble tydelig at de fire praksisene for identifisering henger tett sammen, og ofte foregår om hverandre.

6.2.1 Bakgrunnssjekking

Flertallet av informantene oppga at de fikk mistanke ved bildene eller profilene til personene de snakket med. Som følge av denne mistanken ble det å se etter ledetråder i bilder og på profiler for å initiere en bakgrunnssjekk identifisert som en fremtredende praksis. En bakgrunnssjekk ble derfor ikke initiert uten grunn, men utløst som følge av en mistanke. Selv om årsakene til mistanke varierer, kan mistanke likevel sies å være en felles utløser til hvorfor en bakgrunnssjekk igangsettes.

Carine forteller, som det også kommer frem av kapittel 5.1, at det var flere ting ved personen som gjorde henne mistenksom. Hun reagerte særlig på hans lave snapscore, og hans til tider lange responstid på Snapchat. Disse mistankene førte til at hun begynte å se etter og avdekke ledetråder i snappene fra vedkommende.

Også begynte han å snakke om at han skulle kjøpe seg hus, også så jeg at, når han snappa meg en dag da, så så jeg at han, det lå et sånn til salgs-skilt i sofaen hans. Så tenkte jeg "åja, han skal sikkert selge leiligheten sin". Også, siden jeg har hatt en litt sånn dårlig magefølelse på hele fyren siden han la til meg på snap, så tenkte jeg "hm, jeg må prøve å finne ut – det er noe her" (Carine).

---

⁷ Covid-19, kort for "coronavirus disease 2019". En infeksjon som forårsaker av viruset SARS-CoV-2, og som i hovedsak rammer luftveiene. Covid-19-pandemien førte med seg strenge tiltak globalt for å hindre smittespredning (NHI.no, 2022).

⁸ Google Reverse Image Search er når man benytter et bilde i Google-søkefeltet fremfor ord, som man normalt gjør. Dette søket avdekker hvorvidt bildet det søkes etter finnes på nett fra før, og eventuelt hvor (Hildebrandt, 2015, s. 26).

Som følge av ovennevnte observasjon valgte Carine å initiere en bakgrunnssjekk. Siden hun visste hvor han bodde, søkte hun gjennom markedsplassen Finn.no og fant en leilighet som lignet på hans. Slik fant hun adressen hans, noe som ledet til et søk på 1881.no. Dette søket avdekket et navn, som hun deretter søkte opp på Facebook. På denne måten identifiserte hun at vedkommende var en catfish og at han benyttet seg av feil navn, men riktige bilder, og at han hadde samboer og barn.

Et annet tilfelle er Cecilie, som oppga at hun har blitt utsatt for catfishing to ganger, en gang på datingappen Happn og en gang på Tinder. De resterende informantene oppga at de kun har blitt catfishet en gang, og at det skjedde på Tinder. Cecilie forteller at hun snakket mye med Happn-partneren sin både på telefon og Snapchat, og at han var en person hun kom godt overens med, og som hun snakket med regelmessig i to måneder. Cecilie sier at hun etter hvert ble mistenksom, fordi personen virket for god til å være sann. Denne mistanken utløste en bakgrunnssjekk som vil bli ytterligere beskrevet i oppgavens kapittel 6.2.2, hvor et bildesøk ledet til en videre bakgrunnssjekk og personidentifisering ved hjelp av Vipps.⁹ I likhet med Cecilie ble også Celine mistenksom på personen hun snakket med, og syntes det var noe mystisk med profilen og bildene til vedkommende. Som det senere vil komme frem i oppgavens kapittel 6.2.3 oppsøkte Celine en venninne med sine mistanker knyttet til bildene hans på Tinder, som hjalp henne med å identifisere at vedkommende var en catfish.

Og, fordi, det som skurret litt var at han hadde liksom tættis på et bilde, og ikke på et annet. Også så det ut som at, det var tre bilder som så ut som det var fra en photoshoot da, eller liksom sånn, ja (Celine).

En *bakgrunnssjekk* kan derfor relateres til identifisering av en person og vedkommendes identitet, mens neste identifiserte praksis, *bilders autensitet*, i større grad dreier seg om å sjekke bilder og ikke om å identifisere en person som sådan.

6.2.2 Sjekke bilders autensitet

Å se etter ledetråder for å initiere bakgrunnssjekking ledet i flere av tilfellene til en annen fremtredende praksis blant informantene, nemlig å forvise seg om at bildene catfishpartneren bruker er autentiske. I likhet med den foregående praksisen for identifisering omtalt i punkt 6.2.1 ble også sjekking av bilders autensitet utløst som følge av mistanke. I to av tilfellene resulterte en bakgrunnssjekk i autentisering av bilder ved hjelp av Google Reverse Image Search. Dette gjaldt informantene Celine og Cecilie. Cecilie sitt Happn-tilfelle er referert til nedenfor, det samme er Celine sitt, men under punkt 6.2.3, ettersom hun gjorde det indirekte og ved hjelp av en venninne. Begge kvinnene følte at noe skurret ved personen, men fattet mistanke av ulike årsaker. Cecilie reagerte på at vedkommende virket for god til å være sann og det faktum at han aldri kunne møtes. Celine, som det kommer frem av punkt 6.2.1 reagerte på hvordan vedkommende hadde tatovering på et bilde og ikke på et annet. Som følge av dette valgte begge kvinnene å sjekke opp i bildene til vedkommende og deres autensitet.

---

⁹ Vipps er Norges dominerende mobile betalingsløsning, og er en applikasjon man enkelt kan laste ned på sin smarttelefon (Gram, 2020).

Også etter en stund, så begynte jeg og stusse litt, for dette mennesket var jo nesten to good to be true. Sant, fordi at det var så mye til felles, men han kunne aldri møtes og blabediblabla. Masse sånn. Også søkte jeg han opp, og tok sånn Google reversed image. Også fant jeg ut at han hadde portrettert seg selv som en modell ifra Spania da ... Også fant jeg han, fant jeg den faktiske han da, men det er veldig vanlig navn, men jeg fant den faktiske han på Vipps ... han brukte riktig navn, men ikke riktig bilde (Cecilie).

Også tilfellet til Carine nevnt under punkt 6.2.1 kan sies å falle inn under denne praksisen, og viser til hvordan ledetråder og initiering av en bakgrunnssjekk kan lede inn på en annen praksis for identifisering. Som det også påpekes i kapittel 5.1, så avdekket hun catfishpartneren sitt ekte navn gjennom en bakgrunnssjekk. Dette resulterte i at hun søkte han opp på Facebook for å sjekke at bildene var ekte og stemte overens med navnet hun hadde funnet, som ikke var det navnet han hadde oppgitt til henne.

6.2.3 Oppsøke venner for hjelp

Fremtredende blant to av informantene var å nå ut til venner for hjelp til å identifisere at vedkommende var en catfish. Begge venninnene bidro aktivt i identifiseringsprosessen, hvor den ene venninnen visste hvem vedkommende var, og derfor kjente til sannheten om at han benyttet seg av feilaktig informasjon. Den andre venninnen kjente ikke til personen, men søkte opp bildet og identifiserte at han var en catfish ved hjelp av Google Reverse Image Search. Som det også kommer frem av kapittel 5.2, forteller Cathrine at hun ved første møte med sin catfishpartner fattet mistanke, og at hun derfor tok kontakt med en venninne som kjenner til vedkommende. Her forteller hun at hennes mistanker fra møtet ble bekreftet, og at vedkommende ikke var den han utga seg for å være og at han benyttet noen andres bilder, nærmere bestemt barndomsvennen hennes sine bilder. Celine matchet med sin partner på Tinder, og de sendte bare et par meldinger til hverandre før de ble enige om og møtes for å bade. Celine forteller at hun i likhet med Cathrine også kontaktet en venninne for å identifisere at vedkommende var en catfish, ettersom hun syntes det var noe mistenkelig ved bildene hans.

Også synes jeg, profilen var litt mystisk, og det var ikke helt sånn, det var egentlig ikke min type, men jeg bare, ja, jeg bare svarte på meldinger og sånt. Så jeg sendte til venninna mi da, jeg sendte screenshot av denne profilen ... og bare sånn "det er litt rart", eller sånn, ja. Også, hun jobber jo i politiet, ikke at, og hun er veldig flink til å stalke ... Så jeg satt henne på saken da. Og da gjorde hun sånn bildesearch på nettet, du kan tydeligvis google et bilde. Ja, så da googlet hun bilde, og da kom det opp at dette her var sånn stockfoto fra Pinterest. Og da fant hun ut bare sånn – det er en catfish (Celine).

6.2.4 Validering gjennom fysisk møte

Validering gjennom fysisk møte var en markant identifiseringpraksis blant flere av informantene. Som nevnt i kapittel 6.1 møtte tre av fem informanter catfishpartnerne sine fysisk. I utgangspunktet skulle Celine og Carine også møte sine catfishpartnere, men som følge av identifisering på et tidligere stadie fant aldri disse møtene sted. Tre av fem informanter forteller at de ikke identifiserte at vedkommende var en catfish før de møttes fysisk og ansikt til ansikt. Cathrine og Cecilie møtte sine catfishpartnere på et offentlig sted, mens Charlotte møtte sin catfishpartner hjemme hos han. Som beskrevet i kapittel 5.2 sier Cathrine at hun så likhetstrekk, men at det var flere ting som ikke stemte overens med bildene, deriblant håret. Hun forteller at hun konfronterte han med

dette, og at han skyldte på sin jobb som modell og at håret derfor var annerledes stilet. Cathrine fattet mistanke gjennom fysisk møte, men det var ikke før hun oppsøkte en venninne at hun identifiserte at han var en catfish og at mistankene hennes stemte. Dette er nærmere beskrevet under foregående praksis i punkt 6.2.3.

Cecilie derimot, forteller at hennes catfishopplevelse på Tinder ble identifisert på en helt annen måte enn tilfellet på Happn, og at hun snakket med Tindermatchen på Snapchat i noen dager, før de helt spontant ble enige om og møtes på et treningssenter de begge trener ved. Hun forteller at hun hadde sett bilder av han på Snapchat og at han derfor fremstod som en reell person. Når hun møtte vedkommende så han annerledes ut og mye større ut enn på bilder. Dette gjorde at hun trodde det var en annen person. Det samme uttrykte Charlotte, som heller ikke gjenkjente sin Tindermatch ved første møte. Hun forteller at bildene ikke samstemte med hvordan han så ut i virkeligheten.

Jeg dro hjem til han da, også ble jeg litt satt ut idet jeg står i døra der, fordi bare – "dette var ikke det mennesket jeg skulle møte". Også var han egentlig, prøvde og sjenke meg, og jeg bare "nei, jeg skal på jobb i morgen" og prøvde liksom også å bli intim og sånn, og jeg bare "nei" og dytta han vekk. Også var han litt frekk mot meg, og sa at jeg var harry, fordi jeg var fra bygda, og dissa dialekten min. Ja. Så jeg dro etter tre kvarter (Charlotte).

6.3 Praksiser for reaksjon: konfrontering og blokkering

Praksiser for reaksjon fremstod som en sentral kategori i arbeid med datamaterialet. Innenfor denne kategorien var det én praksis som var gjentakende og som skilte seg ut, herunder: *konfrontering* og *blokkering* som reaksjon. I samtlige av tilfellene kom konfrontering og blokkering opp som en sentral praksis for reaksjon, hvor de aller fleste enten hadde konfrontert og blitt blokkert, eller kun blitt blokkert uten mulighet for konfrontasjon. Det fremkom et unntak fra de resterende fire, hvor en informant blokkerte sin catfishpartner og ikke motsatt.

Tre av fem informanter sier at de valgte å konfrontere vedkommende i etterkant. Som nevnt i kapittel 5.1 konfronterte Carine Tindermatchen sin etter at hun oppdaget at han brukte feil navn, og hadde samboer og barn. Hun forteller at hun sendte han et utklipp av Facebook-profilen hans og at hun spurte han hvordan det gikk med samboeren og datteren. Cathrine forteller, som det nevnes i kapittel 5.2, at hun kom over en bruker med samme bilder på Tinder som personen hun tidligere hadde matchet og vært på date med, og at hun sendte en melding til vedkommende og spurte om det var han på bildene. Hun sier at han bekreftet dette, og at hun deretter konfronterte han med at det var hennes barndomsvenn på bildene og ikke han. Også Cecilie forteller at hun konfronterte sine catfishpartnere, både han på Tinder og han på Happn. I Happn-tilfellet forteller hun at hun spurte han indirekte, mens hun i Tinder-tilfellet konfronterte han direkte:

Nei, altså, greia var at jeg fikk sånn panikk at jeg rett og slett stakk inn i gangen, hentet tingene mine og løp ut av treningssenteret når han ikke var der hvor utgangen var. Også sendte jeg han en snap bare og skrev at det kom opp noen greier og at jeg måtte stikke liksom. Også sendte jeg han en melding etter, etterpå der igjen da at "sorry for at jeg stakk, men at det var rett og slett så stor forskjell mellom deg og bildene, at jeg følte meg litt lurt og at jeg ønsker ikke å ha noe kontakt videre" (Cecilie).

Alle informantene som valgte å konfrontere sine catfishpartnere sier at de ble blokkert og/eller slettet i etterkant av konfronteringen. De forteller at dette ble gjort på alle plattformer hvor de var i kontakt med sin catfishpartner, og at all tidligere kommunikasjon derfor også forsvant. Celine uttrykte et ønske om å konfrontere og rapportere vedkommende, men forteller at hun ikke rakk dette. I likhet med de som valgte å konfrontere, forteller Celine at også hun ble blokkert av sin catfishpartner, og at dette skjedde uten noen form for konfrontasjon.

Også er det sånn, "shit jeg skal, yes, jeg skal rapportere". Også skal jeg gå tilbake å rapportere han da, men da hadde han allerede slettet chatten og slettet meg ... han sletta meg før – jeg hadde ikke sagt noen ting, jeg hadde ikke sagt noe mystisk. Det var sikkert noen andre som hadde rapportert han da antar jeg (Celine).

Charlotte derimot, er unntaket, og forteller til forskjell fra de andre at hun blokkerte vedkommende og ikke motsatt. Dette gjorde hun etter at hun hadde identifisert at vedkommende var en catfish. Hun forteller videre at hun skulle ønske at hun turte å si ifra der og da og konfrontere han ansikt til ansikt.

6.4 Justert fremtidig oppførsel

Justert fremtidig oppførsel omhandler til forskjell fra de ovennevnte punktene ikke om å identifisere én praksis, men snarere om hvordan eksisterende praksiser har endret seg som følge av disse opplevelsene. Samtidig dreier det seg om effekter av de ulike praksisene og hvordan dette har påvirket informantene. Samtlige av informantene uttrykte at de har blitt enda strengere på verifisering og bakgrunnssjekk, hvor alle fem oppgir bruk av sosiale medier som en sikkerhetsstrategi for å verifisere identiteten til vedkommende og for å sjekke at personen er den han utgir seg for å være. Charlotte, Carine, Cathrine og Celine trekker særlig frem Snapchat, og at de ønsker å ha en samtale der først for å få et ansikt på vedkommende.

Nei, eller jo. Jeg ser jo på bildene, det gjør jeg jo. Det jeg sjekker er at jeg får de på Snapchat først, også snakker jeg litt med dem – for å ha bekreftelse på at det er de (Charlotte).

Cecilie forteller at også hun har blitt mer nøye på å få oversendt bilder i forkant, og trekker frem Facetime som et alternativ. Cathrine nevner også FaceTime, men at hun ikke tyr til dette før hun har sett ansiktet til vedkommende gjennom Snapchat eller på et tilsendt et bilde. Som beskrevet i kapittel 5, forteller to av informantene, Carine og Cathrine, at de også benytter seg av 1881.no for å verifisere og bekrefte en persons identitet og adresse.

Fire av fem informanter oppgir at de fremdeles bruker Tinder etter catfishopplevelsen. Celine er den eneste som har tatt avstand fra Tinder, men sier at det skyldes at hun snakker med noen og at det ikke er som følge av hennes opplevelse med catfishing. Cathrine, Cecilie og Carine oppgir at de har blitt mer forsiktige, og at de har større vanskeligheter med å stole på folk nå enn tidligere. Celine derimot, sier at hun har blitt mindre naiv, mens Charlotte forteller at hun fremdeles er like naiv som før hendelsen og at det ikke har påvirket henne i særlig stor grad. Cathrine og Charlotte snakket begge med venner om opplevelsen i etterkant. Cathrine sier at hun har vært mest sint og lei

seg i etterkant av hendelsen på vegne av barndomsvennen, ettersom catfishpartneren hennes utnyttet hans bilder, helt uviten om det.

7 Diskusjon

I dette kapittelet vil jeg oppsummere funnene fra analysen, diskutere disse og se de i lys av tidligere forskning. Her vil jeg se nærmere på hva jeg tilfører den eksisterende litteraturen, på hva som er likt, nytt eller ulikt det som har blitt avdekket tidligere. Delkapittelet vil derfor struktureres deretter, hvor jeg i kapittel 7.1 vil se nærmere på funn som samsvarer eller har likhetstrekk til tidligere forskning. I kapittel 7.2 vil jeg belyse de funnene som skiller seg fra det som tidligere har blitt avdekket, samt det som fremkommer nytt og som et tillegg til eksisterende litteratur. Funnene i oppgaven kan ses i sammenheng med Giddens og den tredje tradisjonen, og hvordan praksiser, individers atferd og hverdagslige handlinger, utgjør samfunnets sosiale strukturer, og hvordan disse to aspektene påvirker hverandre rekursivt (Nicolini, 2013, s. 46). Dette kan sies å være tilfellet ettersom individers atferd kan antas å påvirke de sosiale strukturene knyttet til bruk av Tinder og hvordan man møter nye mennesker gjennom mobile datingapplikasjoner.

7.1 Funn som samsvarer med tidligere forskning

Fire av fem informanter valgte å sveipe høyre av to årsaker. Enten fordi vedkommende så kjent ut og minnet dem om noen de kjenner, eller som følge av fysisk attraktivitet. Hvorvidt man velger å høyresveipe og potensielt matche med en annen person gjennom en gjensidig høyresveip beror på flere faktorer, og varierer noe mellom informantene. Fysisk attraktivitet fremkom som årsaken til hvorfor to av informantene valgte å sveipe høyre på Tinder, noe som samsvarer godt med tidligere forskning og om hvordan denne faktoren oftest er den som veier tyngst i avgjørelsen om hvilken retning man sveiper (McKenna, 2008, referert i LeFebvre, 2018). Disse funnene kan også ses i sammenheng med studien til Krüger og Spilde (2020), som påpeker hvordan folk tar overfladiske avgjørelser på bakgrunn av bilder og utseende. Som det påpekes i studien til Ward (2017), så matcher og samhandler de aller fleste med personer lik seg selv. Som det også nevnes, så velger noen å gjøre det motsatte, nemlig å matche med personer man vanligvis ikke ville valgt seg ut. Dette er i tråd med Celine sitt tilfelle, som synes det er morsomt å høyresveipe og matche med folk som i utgangspunktet ikke er hennes type.

En av informantene, Cathrine, oppdaget gjennom sveiping på Tinder at hennes match opererte med flere Tinderprofiler og ulike bilder. Hva hensikten med denne eksperimenteringen er fremkommer uklart, men det kan likevel ses i sammenheng med studien til Ward (2017) om hvordan Tinderprofiler ikke er statistiske, og hvordan personer derfor opererer med flere profiler og hyppig utskiftning av bilder for å se hvilken som oppnår best resultat og hva som genererer flest matcher. Det som skiller Cathrine sin opplevelse fra studien til Ward er at profilene hun avdekket ikke bare inneholder ulike bilder, men også forskjellige navn.

I alle tilfellene kom det frem at catfishpartneren var den som etablerte kontakten mellom de to partene, og som startet dialogen. Dette er også i tråd med hva som tidligere har blitt avdekket i forskning om tema. Til tross for at jeg i mitt studie ikke søker en innsikt i om kvinner får flere matcher enn menn, stemmer det likevel godt overens med tidligere forskning som kommenterer hvorvidt menn som oftest må starte samtalen på Tinder (Timmermans & Curtois, 2018).

Det den ene informanten, Carine, trodde var en singel mann, viste seg snarere å være en catfish, i form av at han oppga feil navn og utga seg for å være singel når han egentlig var i et forhold. Selv om dette studiet er kvalitativt og derfor ikke er representativt for hele populasjonen, så kan det likevel argumenteres for å samsvare med tidligere forskning som indikerer at det ikke er noen forskjell i bruk av Tinder mellom single og de i et forhold (Orosz et al., 2016). Hvorfor han valgte å benytte seg av Tinder mens han er i et forhold kan det være mange årsaker til, men en årsak kan antas å være at han som i studien til Alexopoulos et al. (2020) ønsket å sjekke sin verdi som en mer ønskelig partner.

Ettersom alle informantene er kvinner, vil det være vanskelig å uttale seg om menn og hvorvidt praksisene knyttet til catfishing avdekket i denne oppgaven kan gjøre seg gjeldende og overførbar også til menn. Likevel kan det påpekes at samtlige av informantene i denne oppgaven ble catfishet av menn, hvilket også er det kjønn som oftest begår catfishing ifølge tidligere forskning (Mosley et al., 2020; Sobieraj & Humphreys, 2022). Barndomsvennen til den ene informanten, Cathrine, fikk sine bilder frastjålet og utnyttet av hennes catfishpartner. Hvilket støtter opp om tidligere forskning om at ofre for catfishing ikke alltid bare består av personer som blir lurt inn i et romantisk forhold (Derzakarian, 2017, referert i Paat & Markham, 2021, s. 27).

Flertallet av respondentene trekker frem Snapchat som en plattform de velger å ta samtalen videre på, for slik å motta bildebevis på at vedkommende er den han utgir seg for å være. Selv om studien til Albury et al. (2019) kun påpeker Facebook, Messenger og Instagram, kan den likevel gjøre seg gjeldende i dette tilfellet og mitt studie ettersom man på disse plattformene, i likhet med Snapchat, kan oversende og avdekke identifiserende bildemateriale. To av informantene, Carine og Cecilie, fikk sine catfishpartnere på Snapchat, og ga uttrykk for at utseendet deres på Snapchat stemte overens med bildene deres på Tinder. Til tross for at utseendet og bildene stemte overens, viste de seg likevel å være catfishere begge to. Cecilie påpekte at vedkommende så helt annerledes ut i virkeligheten enn på Snapchat. Hvorfor han valgte å presentere seg selv på en villedende måte kan det være mange årsaker til. Kanskje er han ikke klar over at han presenterer seg selv feilaktig i forhold til hvordan han faktisk ser ut, ellers så kan det trekkes paralleller til studien til Ranzini & Lutz (2017), og tenkes at han har lav selvfølelse og derfor forsøker å fremstå annerledes enn hvordan han egentlig ser ut. Selv om studien til Ranzini & Lutz (2017) ikke nevner eksplisitt catfishing, så tar den utgangspunkt i autentisk og villedende selvpresentasjon, hvilket gjør at den kan tolkes dithen og opp mot catfishing. Tidligere i diskusjonen dro jeg antakelser i retning av at Carine sin catfishpartner bruker Tinder når han er i et forhold for å sjekke sin partnerverdi, men det kan også skyldes andre faktorer som i dette tilfellet, lav selvfølelse, og at han derfor presenterer seg selv mer villedende enn autentisk som følge av dette og for å få bekreftelse. Det kan likevel stilles spørsmål ved om dette er tilfellet ettersom han bruker sine egne bilder og i tillegg har samboer og barn, hvilket igjen vender fokus mot studien til Alexopoulos et al. (2020) og ønsket om å sjekke sin verdi som en mer ønskelig partner.

Hvordan informantene reagerte på catfishopplevelsen var litt varierende. Noen valgte å henvende seg til venner i etterkant av opplevelsen, noe også tidligere forskning på dating generelt avdekker (Sobieraj & Humphreys, 2022; Timmermans et al., 2020). Andre opplever vanskeligheter med å stole på folk etter å ha blitt utsatt for catfishing, hvilket kan ses i sammenheng med tidligere forskning og konsekvenser av det lignende

fenomenet ghosting. Studiet viser hvordan personer justerer fremtidig oppførsel og forventninger som en konsekvens av opplevd ghosting (Timmermans et al., 2020). Dette kan sies å stemme overens med mine funn. Til tross for at flere av informantene sier at de har blitt strengere på sikkerhetsverifisering og at de har blitt mer forsiktige, så sier flere også at de ikke har endret måten de opptrer i møte med nye, potensielle partnere. Denne endrede holdningen kan ses i sammenheng med praksisteori og hvordan individers hverdagslige handlinger kan skape nye potensialer for handling, noe som igjen skaper transformativ endring innenfor sosiale strukturer og hvordan vi forholder oss til hverdagslige temaer. I dette tilfellet, hvordan holdninger, fremtidig oppførsel og forventninger til andre personer på Tinder endres som følge av opplevd catfishing (Nicolini, 2013, s. 5).

7.2 Nye funn og funn som skiller seg fra tidligere forskning

Til tross for mange likhetstrekk til tidligere forskning er det også aspekter ved dette studiet som ikke kommer frem av eksisterende litteratur, deriblant praksiser knyttet til hvordan catfishere går frem og tilnærmer seg sine "ofre". Som flertallet av informantene oppgir i intervjuene så er alle veldig hyggelige, imøtekommende og interesserte i starten, før de, som noen av informantene påpekte, med tiden blir mer distansert og svarer sporadisk på meldinger. I noen av tilfellene var oppførselen lik sammenlignet med hvordan de oppførte seg i virkeligheten, mens i andre tilfeller, som i Charlotte sitt tilfelle, så endret oppførselen seg til det verre.

Tidligere forskning tar for seg motivasjon og årsaker til hvorfor folk velger å catfiske, hvem som oftest gjør det, på hvilke plattformer flest blir catfishet, virkningene av å ha opplevd det og forhåndsregler man kan ta i bruk for å beskytte seg mot catfishing. Det som skiller dette studiet fra tidligere forskning er at det avdekker praksiser knyttet til identifisering av en catfish, hvor fremtredende identifiseringspraksiser er bruk av verifiseringsverktøy som Google Reverse Image Search, søking etter spor i bilder og på profiler som initierer bakgrunnsjekk av vedkommende, snakke med og nå ut til venner for å be om hjelp, og verifisering gjennom fysisk møte ansikt til ansikt. Som det kommer frem av analysen, så benytter man gjerne flere av praksisene for identifisering om hverandre. Dette reflekteres blant annet gjennom to av informantene, hvor Cathrine møtte Tindermatchen sin fysisk i tillegg til å forhøre seg med en venninne om vedkommende. Celine så etter spor i bildene og tok i etterkant av dette kontakt med en venninne som benyttet seg av Google Reverse Image Search.

Det som derimot ikke nevnes i tidligere forskning og som var fremtredende i mitt studie er praksiser knyttet til reaksjoner ved konfrontasjon. Flertallet av informantene valgte å konfrontere sine catfishpartnere da de avdekket at vedkommende var en catfish. Dette resulterte i at flere av catfishpartnerne valgte å blokkere og/eller slette informantene fra alle plattformer hvor de hadde kontakt. En informant ble blokkert før hun rakk å konfrontere og rapportere vedkommende. Dette skyldes trolig at noen kom henne i forkjøpet, og rapporterte personen, slik at vedkommende ble fjernet fra Tinder, noe som derfor førte til at matchen mellom de to ble fjernet. Kun en av informantene blokkerte catfishpartneren sin. Det er grunn til å anta at catfishpartneren hennes selv ikke var klar over at han er en catfish.

Felles interesser var også en årsak i to av tilfellene, til hvorfor et møte ble til. Disse felles interessene viste seg derimot å være feilaktige og ikke stemme overens med virkelige

interesser. Det kan derfor antas at denne delingen av felles interesser kun var et påfunn for å snakke med informantene og for å arrangere et møte. Normalt sett er det naturlig å tenke at man ofte ikke har en intensjon om og møtes når man begår denne formen for datingbedrageri. Dette fremkommer også av studien til Mosley et al. (2020). Det som derimot skilte seg fra den innledende tankegangen og tidligere forskning var at alle, i omtrent alle situasjonene, møttes fysisk.

8 Avsluttende bemerkninger

Som det kom frem av innledningen har teknologisk utvikling ført til fremveksten av mobile datingapplikasjoner, noe som igjen førte med seg mye positivt, men også en rekke problemstillinger. Et av disse sosiale relevante problemene identifiserte jeg som catfishing. Av den grunn utarbeidet jeg en problemstilling som søker innsikt i nettopp dette, og som søker en dypere forståelse av det sosiale fenomenet sett i sammenheng med datingappen Tinder: *Hvilke praksiser for catfishing eksisterer på Tinder, og hva er mulige effekter av disse?*

Til å undersøke problemstillingen benyttet jeg meg av en praksisbasert tilnærming og praksisteori som det teoretiske rammeverket for oppgaven. Dette hjalp meg med å identifisere tre kategorier av praksiser som fremkom gjentakende eller fremtredende i behandling av datamaterialet fra de fem dybdeintervjuene, henholdsvis: *tilnæringspraksiser, identifiseringspraksiser og reaksjonspraksiser*. Som det kommer frem av oppgavens kapittel 6 ble det avdekket flere praksiser innenfor disse kategoriene gjennom mønstret atferd. Tilnæringspraksiser identifiserte jeg som én felles praksis, mens under den andre kategorien ble fire praksiser for identifisering avdekket, herunder: *ledetråder for å initiere bakgrunnssjekking, å sjekke bilders autensitet, oppsøke venner for hjelp, og validering gjennom fysisk møte*. Et interessant funn i mitt studie er hvordan disse identifiseringspraksisene ofte henger tett sammen, og foregår i sammenheng med hverandre. Innenfor den tredje kategorien, reaksjonspraksiser, var det særlig én praksis som skilte seg ut. Dette var praksisen: *konfrontering og blokkering*. Som jeg også påpeker i kapittel 7, så er hvordan konfrontasjon i flere av tilfellene ledet til blokkering et interessant funn, da det viser til reaksjonspraksiser som ikke tidligere er påpekt i eksisterende litteratur. Videre avdekket jeg også *justert fremtidig oppførsel*, men dette dreier seg ikke om å identifisere én praksis. Dette handler snarere om hvordan praksiser har endret seg som følge av opplevelsene og hvordan catfishing har påvirket menneskene som har blitt utsatt for det.

Den andre delen av problemstillingen retter oppmerksomheten mot mulige effekter av de ulike praksisene for catfishing på Tinder. Gjennom behandling av datamaterialet og en analyse av dette, kom det frem at effekter er knyttet til opplevelsen som en helhet og til alle praksisene, helt fra tilnærings- til reaksjonsfasen. En dominerende effekt er helt klart knyttet til praksisene for reaksjon og hvordan opplevelsen har ført til justert fremtidig oppførsel i form av økt forsiktighet og strengere krav til verifisering. Sett i sammenheng, kan man si at handlingene informantene har opplevd og blitt utsatt for har ledet til en holdningsendring rundt hvordan de forholder seg til tema, og skapt en høyere grad av bevissthet rundt de ulike praksisene og handlingsmønstre.

Ved hjelp av praksisteori forsøker dette studiet og gi en forståelse av ulike praksiser for catfishing på Tinder, og potensielle effekter knyttet til disse. Selv om studiet undersøker et sosialt fenomen og ønsker å gi innsikt i dette, kan det likevel regnes som passende å generalisere funnene i oppgaven til Tinder og apper med lignende egenskaper som Tinder. Forskingen har praktisk relevans, fordi den kan gjøre Tinderbrukere og brukere på andre mobile datingapplikasjoner mer observante på catfishing, og hvilke tegn man bør se etter. Dette kan ses i sammenheng med den ene informanten, som ble catfishet på både Happn og Tinder, og hvordan hun gjennom de samme identifiseringspraksisene identifiserte at vedkommende var en catfish som de på Tinder. Dette er en styrke ved studiet, da tidligere forskning i liten grad fokuserer på praksiser knyttet til tilnærming og reaksjoner, og særlig identifisering.

Som nevnt tidligere, baserer oppgaven seg på fem informanter - alle kvinner. En begrensning ved studiet er derfor variasjonen i utvalget, da det består av null menn. Rekruttering av menn, og informanter i det hele tatt, var komplisert, men jeg tror likevel ikke det skyldes at menn ikke har blitt utsatt for catfishing på Tinder. En antakelse er derimot at det er et tabubelagt tema som kan være vanskelig å snakke om, og at kvinner ofte er mer åpne når det kommer til å snakke om vanskelige temaer sammenlignet med menn. Likevel er dette å regne som noe veldig subjektivt, som kan variere fra person til person. Selv om dette er å anse som en begrensning i dette studiet, er det derimot å regne som en mulighet for videre forskning - nettopp å skape et mer mangfoldig utvalg. Her kan man forsøke å henvende seg i andre kanaler enn bruk av personlige kontoer på sosiale medier og Facebook-grupper, for slik å potensielt favne menn og et bredere utvalg. Eventuelt kunne man benyttet seg av Tinder til å innhente informanter, gjennom å opprette en kvinnelig og en mannlig Tinderprofil innenfor målgruppen (18-35 år). På denne måten kunne man henvendt seg mer direkte til menn og kvinner, for slik å skape en større bredde og mangfold i oppgaven, både når det gjelder kjønn, men også seksuell legning.

Et kvantitativt studie kunne vært et supplement til dette studiet, for slik å få håndfaste data på hvor mange som har opplevd catfishing, og for å se omfanget av catfishing på Tinder og hvorvidt det er et stort samfunnsproblem. Det er grunn til å anta at flere informanter ville tatt del i et kvantitativt studie sammenlignet med et kvalitativt grunnet tidsbesparing og sensitivitet rundt tema. Selv om dette studiet kan sies å være overførbart til apper med lignende egenskaper som Tinder, kan man potensielt også utvide forskningen til å gjelde catfishing på flere datingapper enn bare Tinder. Happn fremkom blant annet som en annen datingapp hvor en informant hadde opplevd catfishing, hvilket antyder at catfishing finner sted også på andre steder enn Tinder. Likeledes ville det vært interessant å studere den andre siden av "skalaen", og se nærmere på de som catfisher, for slik å finne ut hva som ligger til grunn for at de velger å catfiske andre. Potensielt kunne man også sammenlignet dette med "gamle dager", for å avdekke om det eksisterte catfishing også før, og eventuelt i hvilken form og i hvor stort omfang.

En innledende tanke i dette studiet, var å benytte meg av observasjonsstudie som et supplement til dybdeintervjuene dersom dybdeintervjuene ikke tilførte meg tilstrekkelig med datamateriale. Til tross for at det ikke viste seg nødvendig, ville det likevel vært interessant å gjennomføre et observasjonsstudie i fremtidig forskning. Dette for å direkte observere praksiser knyttet til fenomenet catfishing, for slik å besvare andre spørsmål relatert til mitt studie og mine resultater. Som det kommer frem i oppgaven så møttes, eller planla alle informantene å møte sine catfishpartnere fysisk, ansikt til ansikt. Hvorfor den som catfisher velger å møte sine samtalepartnere når de utgir seg for å være noen andre, og hva de ønsker, og hva de tror de får ut av det ville vært et interessant tema å se nærmere på i videre forskning.

Referanser

- Albury, K., Byron, P., McCosker, A., Pym, T., Walshe, J., Race, K., Salon, D., Reeders, D., Wark, T., Botfield, J., & Dietzel, C. (2019). Safety, Risk and Wellbeing on Dating Apps: Final Report. Melbourne: Swinburne University of Technology. DOI: 10.25916/5dd324c1b33bb
- Alexopoulos, C., Timmermans, E., & McNallie, J. (2020). Swiping more, committing less: Unraveling the links among dating app use, dating app success, and intention to commit infidelity. *Computers in Human Behavior*, 102, 172–180. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2019.08.009>
- Creswell, J. W. (2007). *Qualitative Inquiry and Research Design: Choosing among five Approaches*. Thousand Oaks: SAGE.
- Duguay, S. (2017). Dressing up Cinderella: Interrogating authenticity claims on the mobile dating app Tinder. *Information, communication & society*, 20(3), 351-367. <https://doi.org/10.1080/1369118X.2016.1168471>
- Freedman, G., Powell, D. N., Le, B., & Williams, K. D. (2019). Ghosting and destiny: Implicit theories of relationships predict beliefs about ghosting. *Journal of Social and Personal Relationships*, 36(3), 905–924. <https://doi.org/10.1177/0265407517748791>
- Giddens, A. (1976). *New rules of sociological method: a positive critique of interpretative sociologies*. London: Hutchinson.
- Gram, T. (2020, 3. mars). Vipps. Hentet fra <https://snl.no/Vipps>
- Happn. (u.å.). About. Hentet fra <https://www.happn.com/en/about/>
- Heidegger, M. (1929/1996). *Being and Time*. Albany: SUNY Press.
- Hildebrandt, L. (2015). *Media and Self Representative Perceptions: Deception in Online Dating* (Honors College Theses, Pace University). Hentet fra https://digitalcommons.pace.edu/honorscollege_theses/149
- IMDb. (2010, 1. oktober). Catfish. Hentet fra https://www.imdb.com/title/tt1584016/?ref =ttpl_pl_tt
- IMDb. (2022, 2. februar). Tinder-svindleren. Hentet fra <https://www.imdb.com/title/tt14992922/>
- Kallis, R. B. (2020). Understanding the motivations for using Tinder. *Qualitative Research Reports in Communication*, 21(1), 66–73. <https://doi.org/10.1080/17459435.2020.1744697>
- King, N. & Horrocks, C. (2010). *Interviews in Qualitative Research*. SAGE.
- Krüger, S., & Spilde, A. C. (2020). Judging books by their covers–Tinder interface, usage and sociocultural implications. *Information, Communication & Society*, 23(10), 1395-1410. <https://doi.org/10.1080/1369118X.2019.1572771>
- LeFebvre, L. E. (2018). Swiping me off my feet: Explicating relationship initiation on Tinder. *Journal of Social and Personal Relationships*, 35(9), 1205–1229. <https://doi.org/10.1177/0265407517706419>
- Merriam-Webster. (u.å.). Catfish. I *Merriam-Webster.com dictionary*. Hentet fra <https://www.merriam-webster.com/dictionary/catfish>
- Mosley, M. A., Lancaster, M., Parker, M. L., & Campbell, K. (2020). Adult attachment and online dating deception: a theory modernized. *Sexual and Relationship Therapy*, 35(2), 227–243. <https://doi.org/10.1080/14681994.2020.1714577>
- NHI.no. (2022, 9. mai). Covid-19, nytt koronavirus. Hentet fra <https://nhi.no/sykdommer/infeksjoner/virusinfeksjoner/covid-19-nytt-coronavirus>

L

- Nicolini, D., Gherardi, S., and Yanow, D. (2003). *Knowing in organizations: A practice-based approach*. Armonk NY: ME Sharpe Inc.
- Nicolini, D. (2013). *Practice Theory, Work, & Organization: An Introduction*. Oxford: Oxford University Press.
- NTNU. (u.å.). Datainnsamling. Hentet fra <https://i.ntnu.no/wiki/-/wiki/Norsk/datainnsamling>
- Opplysningen 1881. (u.å.). Om Opplysningen 1881. Hentet fra <https://om.1881.no/om-oss/om-opplysningen-1881>
- Orosz, G., Tóth-Király, I., Bóthe, B., & Melher, D. (2016). Too many swipes for today: The development of the Problematic Tinder Use Scale (PTUS). *Journal of Behavioral Addictions, 5*(3), 518–523. <https://doi.org/10.1556/2006.5.2016.016>
- Paat, Y.-F., & Markham, C. (2021). Digital crime, trauma, and abuse: Internet safety and cyber risks for adolescents and emerging adults in the 21st century. *Social Work in Mental Health, 19*(1), 18–40. <https://doi.org/10.1080/15332985.2020.1845281>
- Ranzini, G., & Lutz, C. (2017). Love at first swipe? Explaining Tinder self-presentation and motives. *Mobile Media & Communication, 5*(1), 80–101. <https://doi.org/10.1177/2050157916664559>
- Schatzki, T. R. (2001). Practice Minded Orders. I T. R. Schatzki, K. Knorr Cetina and E. E. Von Savigny (eds.), *The practice turn in Contemporary Theory*. London: Routledge.
- Simmons, M., & Lee, J. S. (2020). Catfishing: A Look into Online Dating and Impersonation. I *International Conference on Human-Computer Interaction* (s. 349-358). Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-49570-1_24
- Snapchat Support. (u.å.). Hva er en Snap-poengsum?. Hentet fra <https://support.snapchat.com/nb-NO/a/my-score>
- Sobieraj, S., & Humphreys, L. (2021). The Tinder Games: Collective mobile dating app use and gender conforming behavior. *Mobile Media & Communication, 10*(1), 57–75. <https://doi.org/10.1177/20501579211005001>
- Thagaard, T. (2013). *Systematikk og innlevelse: en innføring i kvalitativ metode* (4. utg.). Bergen: Fagbokforlaget Vigmostad & Bjørke AS.
- Thagaard, T. (2018). *Systematikk og innlevelse: en innføring i kvalitative metoder* (5. utg., 1. oppl.). Bergen: Fagbokforlaget Vigmostad & Bjørke AS.
- Timmermans, E., & Courtois, C. (2018). From swiping to casual sex and/or committed relationships: Exploring the experiences of Tinder users. *The Information Society, 34*(2), 59–70. <https://doi.org/10.1080/01972243.2017.1414093>
- Timmermans, E., Hermans, A.-M., & Oprea, S. J. (2020). Gone with the wind: Exploring mobile daters' ghosting experiences. *Journal of Social and Personal Relationships, 38*(2), 783–801. <https://doi.org/10.1177/0265407520970287>
- Timmermans, S., & Tavory, I. (2012). Theory Construction in Qualitative Research: From Grounded Theory to Abductive Analysis. *Sociological Theory, 30*(3), 167–186. <https://doi.org/10.1177/0735275112457914>
- Tinder. (2021, 19. november). Vilkår for bruk. Hentet fra <https://policies.tinder.com/terms/intl/nb/>
- Tinder Newsroom. (u.å.). About Tinder. Hentet fra <https://www.tinderpressroom.com/about>
- Tjora, A. (2018). *Kvalitative forskningsmetoder i praksis* (3. utg., 3. oppl.). Oslo: Gyldendal.
- Tjora, A. (2020). *Kvalitative forskningsmetoder i praksis* (3. utg., 4. oppl.). Oslo: Gyldendal.

- Tjora, A. (2021). *Kvalitative forskningsmetoder i praksis* (4. utg., 1. oppl.). Oslo: Gyldendal.
- Van De Wiele, C., & Tong, S. T. (2014). Breaking boundaries: The Uses & Gratifications of Grindr. I *Proceedings of the 2014 ACM international joint conference on pervasive and ubiquitous computing* (s. 619-630).
<https://doi.org/10.1145/2632048.2636070>
- Vaterlaus, J. M., Barnett, K., Roche, C., & Young, J. A. (2016). "Snapchat is more personal": An exploratory study on Snapchat behaviors and young adult interpersonal relationships. *Computers in Human Behavior*, 62, 594-601.
<https://doi.org/10.1016/j.chb.2016.04.029>
- VG. (2019, 16. februar). VG avslører: Tinder-svindleren. Hentet fra
<https://www.vg.no/spesial/2019/tindersvindleren/>
- Ward, J. (2017). What are you doing on Tinder? Impression management on a matchmaking mobile app. *Information, Communication & Society*, 20(11), 1644-1659. <https://doi.org/10.1080/1369118x.2016.1252412>
- Witzel, A., & Reiter, H. (2013). *The Problem-Centred Interview: Principles and Practice*. London: SAGE. <http://dx.doi.org/10.4135/9781446288030>

Vedlegg

Vedlegg 1: Intervjuguide

Vedlegg 2: Godkjennelse fra NSD

Vedlegg 3: Samtykkeerklæring

Vedlegg 1: Intervjuguide

Tema og hovedspørsmål	Potensielle oppfølgingsspørsmål
<p>Introduksjon:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Presentere meg selv. • Informere om at intervjuet vil tas opp, men at data vil anonymiseres og slettes ved prosjektslutt. • Samtykkeerklæring. • Åpen samtale, snakke som om lydopptaker ikke er der. • Mål: ønsker å kartlegge fremgangsmåter for catfishing på Tinder og mulige effekter av disse. • Begrepsavklaring: catfish. • Gi mulighet til å stille spørsmål før intervjuet starter.	
<p>Oppvarming:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvor gammel er du? • Kjønn? • Hvor lenge har du hatt Tinder? • Hvorfor bruker du Tinder, hva er formålet? • Hva legger du i begrepet catfish?	<ul style="list-style-type: none"> • Har du brukt/bruker du andre datingplattformer enn Tinder? Eventuelt hvilke(n)?
<p>Hoveddel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvordan kom du i kontakt med din catfish partner? (tok han kontakt først, og hvordan gikk han frem/hvordan var fremtoningen?) • Hvordan vil du beskrive Tinderprofilen til vedkommende? • Hvor lenge var du i kontakt med vedkommende? • Hvordan vil du beskrive hva som skjedde, kan du fortelle meg historien?	<ul style="list-style-type: none"> • Hva gjorde at du ønsket å snakke med vedkommende? • Var det noe som gjorde deg mistenksom ved vedkommende? I så fall, hva? • Utviklet du en relasjon/et forhold til vedkommende? • Foregikk all kommunikasjon på Tinder, eller også andre steder?

<ul style="list-style-type: none"> · Hvordan oppdaget du at vedkommende var en catfish? · Bruker du fremdeles Tinder? 	<ul style="list-style-type: none"> · Har du vært utsatt for catfish på Tinder eller andre online datingplattformer tidligere? · Hvordan har catfish-opplevelsen påvirket deg? · Har du opplevd positive eller negative konsekvenser som følge av catfish-opplevelsen? · Har catfish-opplevelsen endret hvordan du opptrer i møte med nye, potensielle partnere? Hvis ja, hvordan?
<p>Avslutning:</p> <ul style="list-style-type: none"> · Er det noen spørsmål du fant uklare, eller er noe du ønsker å tilføye? 	

Vedlegg 2: Godkjenning fra NSD

Dato

17.03.2022

Type

Standard

Referansenummer

473548

Prosjekttittel

Catfishing på datingappen Tinder

Behandlingsansvarlig institusjon

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet / Fakultet for samfunns- og utdanningsvitenskap (SU) / Institutt for sosiologi og statsvitenskap

Prosjektansvarlig

Michael Grothe-Hammer

Student

Ine Charlotte Goplen

Prosjektperiode

10.01.2022 - 07.06.2022

[Meldeskjema](#)

Kommentar

OM VURDERINGEN

Personverntjenester har en avtale med institusjonen du forsker eller studerer ved. Denne avtalen innebærer at vi skal gi deg råd slik at behandlingen av personopplysninger i prosjektet ditt er lovlig etter personvernregelverket.

Personverntjenester har nå vurdert den planlagte behandlingen av personopplysninger. Vår vurdering er at behandlingen er lovlig, hvis den gjennomføres slik den er beskrevet i meldeskjemaet med dialog og vedlegg.

TYPE OPPLYSNINGER OG VARIGHET

Prosjektet vil behandle alminnelige personopplysninger, særlige kategorier av personopplysninger om seksuelle opplysninger eller seksuelle forhold frem til 01.06.2022.

LOVLIG GRUNNLAG

Prosjektet vil innhente samtykke fra de registrerte til behandlingen av personopplysninger. Vår vurdering er at prosjektet legger opp til et samtykke i samsvar med kravene i art. 4 nr. 11 og 7, ved at det er en frivillig, spesifikk, informert og utvetydig bekreftelse, som kan dokumenteres, og som den registrerte kan trekke tilbake.

For alminnelige personopplysninger vil lovlig grunnlag for behandlingen være den registrertes samtykke, jf. personvernforordningen art. 6 nr. 1 a.

For særlige kategorier av personopplysninger vil lovlig grunnlag for behandlingen være den registrertes uttrykkelige samtykke, jf. personvernforordningen art. 9 nr. 2 bokstav a, jf. personopplysningsloven § 10, jf. § 9 (2).

PERSONVERNPRINSIPPER

Personverntjenester vurderer at den planlagte behandlingen av personopplysninger vil følge prinsippene i personvernforordningen:

- om lovlighet, rettferdighet og åpenhet (art. 5.1 a), ved at de registrerte får tilfredsstillende informasjon om og samtykker til behandlingen
- formålsbegrensning (art. 5.1 b), ved at personopplysninger samles inn for spesifikke, uttrykkelig angitte og berettigede formål, og ikke viderebehandles til nye uforenlige formål
- dataminimering (art. 5.1 c), ved at det kun behandles opplysninger som er adekvate, relevante og nødvendige for formålet med prosjektet
- lagringsbegrensning (art. 5.1 e), ved at personopplysningene ikke lagres lenger enn nødvendig for å oppfylle formålet.

DE REGISTRERTES RETTIGHETER

Vi vurderer at informasjonen om behandlingen som de registrerte vil motta oppfyller lovens krav til form og innhold, jf. art. 12.1 og art. 13.

Så lenge de registrerte kan identifiseres i datamaterialet vil de ha følgende rettigheter: innsyn (art. 15), retting (art. 16), sletting (art. 17), begrensning (art. 18) og dataportabilitet (art. 20).

Vi minner om at hvis en registrert tar kontakt om sine rettigheter, har behandlingsansvarlig institusjon plikt til å svare innen en måned.

FØLG DIN INSTITUSJONS RETNINGSLINJER

Personverntjenester legger til grunn at behandlingen oppfyller kravene i personvernforordningen om riktighet (art. 5.1 d), integritet og konfidensialitet (art. 5.1 f) og sikkerhet (art. 32).

For å forsikre dere om at kravene oppfylles, må prosjektansvarlig følge interne retningslinjer/rådføre dere med behandlingsansvarlig institusjon.

MELD VESENTLIGE ENDRINGER

Dersom det skjer vesentlige endringer i behandlingen av personopplysninger, kan det være nødvendig å melde dette til oss ved å oppdatere meldeskjemaet. Før du melder inn en endring, oppfordrer vi deg til å lese om hvilken type endringer det er nødvendig å melde: <https://www.nsd.no/personverntjenester/fylle-ut-meldeskjema-for-personopplysninger/melde-endringer-i-meldeskjema>

Du må vente på svar fra oss før endringen gjennomføres.

OPPFØLGING AV PROSJEKTET

Vi vil følge opp ved planlagt avslutning for å avklare om behandlingen av personopplysningene er avsluttet.

Kontaktperson hos oss:

Lykke til med prosjektet!

Vil du delta i forskningsprosjektet «Catfishing på datingappen Tinder?»

Dette er et spørsmål til deg om å delta i et forskningsprosjekt hvor formålet er å avdekke fremgangsmåter for catfishing på Tinder. I dette skrivet gir vi deg informasjon om målene for prosjektet og hva deltakelse vil innebære for deg.

Formål

Formålet med dette forskningsprosjektet vil være å se nærmere på catfishing på datingappen Tinder. Jeg vil innhente data til å utforske området catfishing på Tinder: ulike fremgangsmåter og effekten av disse. Svarene fra intervjuene vil kun brukes til masteroppgaven og oppgavens formål.

Masteroppgavens problemstilling er som følgende:

«Hvilke fremgangsmåter for catfishing eksisterer på Tinder, og hva er mulige effekter av disse?»

Hvem er ansvarlig for forskningsprosjektet?

Institutt for sosiologi og statsvitenskap ved NTNU er ansvarlig for prosjektet.

Hvorfor får du spørsmål om å delta?

For å kunne besvare problemstillingen ønsker jeg å intervju personer som har blitt utsatt for catfishing på datingappen Tinder. For å innhente relevant datamateriale vil fremgangsmåten være strategisk utvelgelse av intervjuobjekter. I tilfeller hvor det vanskelig vil la seg gjøre å få tak i relevante intervjuobjekter vil bekvemmelighetsutvelgelse være et alternativ for å innhente tilstrekkelig med data til å besvare problemstillingen. Deltakelse i intervjuene vil være frivillig, hvor informantene og deres svar vil bli anonymisert. Dersom det på et stadium vil være relevant, vil jeg informere informanten om hvor vi har fått deres kontaktinformasjon fra, og eventuelle tillatelser tilknyttet dette.

Hva innebærer det for deg å delta?

Dersom du velger å delta vil du stille i et dybdeintervju som vil vare i ca. 45 minutter til 1 time. Intervjuet vil bli gjennomført enten digitalt eller fysisk, og vil bli tatt opp ved hjelp av lydopptaker. Spørsmålene vil ha til hensikt å kartlegge ulike fremgangsmåter for catfishing på datingappen Tinder, samt mulige effekter av disse.

Det er frivillig å delta

Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke samtykket tilbake uten å oppgi noen grunn. Alle dine personopplysninger vil da bli slettet. Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for deg hvis du ikke vil delta eller senere velger å trekke deg.

Ditt personvern – hvordan vi oppbevarer og bruker dine opplysninger

Jeg vil bare bruke opplysningene om deg til formålene jeg har fortalt om i dette skrivet. Jeg behandler opplysningene konfidensielt og i samsvar med personvernregelverket.

- De som vil ha tilgang ved behandlingsansvarlig institusjon er jeg (student) og veileder.
- For å sikre at ingen uvedkommende får tilgang til datamaterialet vil det lagres på en kryptert minnepenn.

Kun opplysninger knyttet til kjønn og alder vil bli publisert. Du som deltaker vil derfor ikke kunne gjenkjennes i publikasjonen.

Hva skjer med opplysningene dine når vi avslutter forskningsprosjektet?

Opplysningene anonymiseres når prosjektet avsluttes, noe som etter planen er 07.06.2022. Etter godkjenning av oppgaven vil opplysningene, opptak og transkribering, umiddelbart bli slettet.

Hva gir oss rett til å behandle personopplysninger om deg?

Vi behandler opplysninger om deg basert på ditt samtykke.

På oppdrag fra institutt for sosiologi og statsvitenskap har Personverntjenester vurdert at behandlingen av personopplysninger i dette prosjektet er i samsvar med personvernregelverket.

Dine rettigheter

Så lenge du kan identifiseres i datamaterialet, har du rett til:

- innsyn i hvilke opplysninger vi behandler om deg, og å få utlevert en kopi av opplysningene
- å få rettet opplysninger om deg som er feil eller misvisende
- å få slettet personopplysninger om deg
- å sende klage til Datatilsynet om behandlingen av dine personopplysninger

Hvis du har spørsmål til studien, eller ønsker å vite mer om eller benytte deg av dine rettigheter, ta kontakt med:

- Institutt for sosiologi og statsvitenskap ved student Ine Charlotte Goplen, på epost (inecg@stud.ntnu.no) eller telefon: ...
- Institutt for sosiologi og statsvitenskap ved veileder: ...
- Vårt personvernombud: ...

Hvis du har spørsmål knyttet til Personverntjenester sin vurdering av prosjektet, kan du ta kontakt med:

- Personverntjenester på epost (personverntjenester@sikt.no) eller på telefon: 53 21 15 00.

Med vennlig hilsen

Masterstudent
Ine Charlotte Goplen

Veileder
Michael Grothe-Hammer

Samtykkeerklæring

Jeg har mottatt og forstått informasjon om prosjektet *catfishing på datingappen Tinder* og har fått anledning til å stille spørsmål. Jeg samtykker til:

- å delta i dybdeintervju
- at intervjuet blir tatt opp og datamaterialet lagret på kryptert minnepinne

Jeg samtykker til at mine opplysninger behandles frem til prosjektet er avsluttet, 07.06.2022.

(Signert av prosjektdeltaker, dato)

